

Nr 245.

Av herr Clason, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försvarsväsendets ordnande.

Den uppfattning, som i den av herr Trygger m. fl. i denna kammare väckta motionen uttalas därom, att den närvarande tidpunkten är synnerligen olämplig för en sådan omstöpning av vårt försvarsväsen, som den kungl. propositionen förordar, delar jag för min del till fullo. Även den, som skulle vilja bedöma världsläget i dess allmänlighet såsom mera riskfritt, än vad det enligt min övertygelse är, och som Genèveprotokollets begynnande gravläggning numera visat det vara, måste dock vid en närmare prövning finna obestridligt, att läget i vissa delar av Europa och icke minst läget kring Östersjön företer mycket betydande osäkerhetsmoment. Inom vitt skilda kretsar i vårt land, även sådana, som hava benägenhet att se optimistiskt på utrikespolitiska förhållanden, tvekar man icke att erkänna, att den bolsjevikiska sovjetrepubliken i öster innebär en fara för dess närmaste grannar vid Östersjön, och man kan ej vara blind för, att denna fara lätt skulle kunna leda till krigiska förvecklingar i vår närhet. Sker så, läser emellertid den känsla av ökad trygghet, som de baltiska randstaternas tillvaro nu torde ingivit mången i vårt land, omedelbart komma att förbytas i känslor av allvarlig oro. Endast den, som dristar sig att helt blunda för här antydda eventualiteter, kan med fog göra gällande, att man »med någon större grad av sannolikhet» — för att tala med regeringspropositionens ord — för närvarande kan motse någon längre fredsperiod i denna del av Europa.

Läget kring Östersjön.

Då jag sålunda ingalunda kan dela den trygghetskänsla, på vilken den kungl. propositionen synes vila, utan det närvarande ögonblicket fastmera synes mig präglad av en hög grad av ovisshet, tala otvivelaktigt starka skäl för den i herr Tryggers m. fl. motion utvecklade tanken, att man just nu icke borde skrida till en mera djupgående omläggning av hela vårt försvarsväsen. »Vänta och se» borde snarare vara lösensordet än regeringspropositionens »nedrusta».

Om emellertid utan hänsyn härtill riksdagens majoritet skulle föredraga att omedelbart skrida till ett avgörande, och därvid vilja gå in för en omläggning av antydd omfattning, så har jag ansett, att vid sidan av regeringsförslaget och andra eventuellt framträdande riktningar även en linje borde föreligga till omprövning av i huvudsak det innehåll, som vid sistlidne riksdag frambars i den

dåvarande kungl. propositionen och som, med vissa modifikation, i form av herr Vennerstens m. fl. reservation vann denna kammares bifall.

*Ett förslag
inom pro-
visoriet's
ram.*

Ekonomiskt vilar denna linje på uppfattningen, att man intill dess världsläget något mera klarnat, skulle inom den ungefärliga kostnadsram, som det s. k. provisoriet innebär, söka skapa största fond av effektiv försvarskraft. Militäriskt är dess grundval, att det under nuvarande oroliga förhållanden helt enkelt icke går an att sönderbryta den nuvarande försvarsorganisationen på ett sådant sätt, som den kungl. propositionen föreslår. Även i fråga om dennas brister hänför jag mig till den av hr Trygger m. fl. väckta motionen.

*Bevarande
av organi-
sationens
ram.*

Det synes mig fastmera vara ofrånkomligt, att man under sådana förhållanden i stort sett bör behålla den nuvarande organisatoriska ramen för vårt försvarsväsen. Endast därigenom kan uppenbarligen möjlighet beredas såväl till ett med hänsyn till rikets säkerhet nödvändigt uttagande av folkets hela värnkraft som till en jämförelsevis snabb utveckling av krigsorganisationen. Att denna vår nuvarande organisation, vilken till sina huvuddrag ägt bestånd sedan århundraden, därunder visat sig äga förmåga av smidig anpassning efter olika folkmängdsförhållanden samt olika försvarspolitiska och ekonomiska lägens krav är endast en förtjänst hos densamma. Detsamma gäller den anknytning till skilda lokala förhållanden och till de olika orternas hembygdstraditioner, som jämväl utmärker denna organisation. Rent militäriskt måste det vara till gagn för försvaret att ha regementena förlagda på olika håll i riket, så att de värnpliktiga kunna få sin utbildning så nära hemorten som möjligt. Jämväl folkpsykologiskt är det för varje organisation en styrka, om dess skilda delar kunna anknytas till inom olika bygder rotade sedvanor, minnen och traditioner. Icke minst gäller detta i ett land sådant som vårt, som med sin vidsträckt geografiska omfattning är från begynnelsen uppbyggt genom sammanslutning av de skilda landskapen, och inom vilket vart och ett av dessa landskap ännu icke på långt när förlorat känslan för sin egenart och sin inre enhetlighet. När det kungl. förslaget av 57 regementen och kårer vill avliva 19, måste jag alltså betrakta detta såsom ett både från militäriska och andra synpunkter olyckligt missgrepp. Felaktigt är givetvis också, att propositionen saknar varje utredning beträffande omfattningen av de ersättningskostnader, som den antyder komma att bli nödvändiga på grund av den föreslagna inskränkningen i truppförbandens antal.

*Anpassning
till lokala
förhållan-
den.*

*Förbät-
tringar önsk-
värda.*

Att inom den nuvarande organisationen vissa förbättringar äro önskvärda och nödiga, synes mig emellertid icke vara underkastat något tvivel. Åtgärder för botande av bristerna böra därför vidtagas. Härvid bör särskilt uppmärksammas, att på grund av bristande anslag under det s. k. provisoriet världskrigets erfarenheter icke kunnat tillämpas inom den svenska krigsmakten i nämnvärd utsträckning vare sig beträffande beväpning och utrustning eller med avseende å de särskilda truppförbandens inre organisation. Att åstadkomma en förbättring härutinnan synes mig vara så mycket mera påkallat, som därigenom skulle åstadkommas en väsentlig ökning av arméns stridsvärde och en större effekt av de på vårt försvarsväsende nedlagda kostnaderna.

Vill man tillgodose nu senast berörda önskemål, men samtidigt, såsom ovan

antytts, likväl hålla totalutgifterna inom det s. k. provisoriets kostnadsbelopp, blir därav en följd, att man måste se sig nödsakad att beträffande särskilda truppförband vidtaga vissa inskränkningar i syfte att nedbringa kostnaderna för desamma. Det försvagande av krigsorganisationen, som detta medför, är visserligen betänkligt, men sker det utan sönderbrytande av den organisatoriska ramen, bör det kunna anordnas så, att en utveckling av krigsorganisationen torde kunna komma till stånd, om en sådan skulle visa sig oundviklig.

Samma grundsatser, som ovan uttalats, böra även göras gällande i fråga om en eventuell omorganisation av sjöförsvaret. *Sjöförsvaret.*

Beträffande de allmänna grunderna för dess ordnande anser jag sålunda, i likhet med 1924 års försvarsproposition, att av ekonomiska skäl företagna nedskärningar icke få drabba i sådan utsträckning, att nödvändig krigsberedskap och effektivitet därigenom åsidosättes. Vidare bör åt ersättningsbyggnaden av fartygsmateriel ägnas vida större uppmärksamhet än hittills, enär med varje års utebliven eller otillräcklig ersättningsbyggnad behovet av förnyelse bliver alltmer trängande, om flottan skall kunna fylla sina omfattande uppgifter för rikets försvar.

Huru nu berörda grundsatser enligt min uppfattning böra i detalj tillämpas, därest vid innevarande riksdag en omorganisation av vårt försvarsväsen skulle vidtagas, framgår för de särskilda försvarsgrenarna av nedanstående redogörelse.

Försvarsdepartementet.

I fråga om *försvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* ansluter jag mig till vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Lantförsvaret.

Värnplikten.

A. Årskontingenten inskrivna värnpliktiga och dess fördelning å hären, marinen och flygvapnet.

För beräkning av antalet inskrivningsskyldiga per år liksom av antalet inskrivna anser jag mig böra utgå från de beräkningar, som återfinnas i 1924 års försvarsproposition.

Den årligen inskrivna kontingenten beräknas sålunda uppgå till 32,652 vapenföra och 5,001 icke vapenföra.

Det årliga behovet av inskrivna värnpliktiga vid marinen beräknas enligt hr Vennerstens reservation till försvarsutskottets förslag vid 1924 års riksdag till 3,914, icke vapenföra inberäknade. För flygvapnet beräknas samma antal, som i proposition nr 50 eller 946 man, därav 200 icke vapenföra.

Nedanstående tabell anger den förutsatta fördelningen av studenter och likställda samt vapenfört och icke vapenfört manskap.

	Hären			Marinen			Flygvapnet			Summa		
	vapen- föra	icke va- penf.	sum- ma	vapen- föra	icke va- penf.	sum- ma	vapen- föra	icke va- penf.	sum- ma	vapen- föra	icke va- penf.	sum- ma
<i>Studenter och likställda.</i>												
Officersaspiranter. . .	150	—	150	48	—	48	—	—	—	198	—	198
Blivande läkare m. fl. .	117	13	130	8	—	8	—	—	—	125	13	138
För annan utbildning avsedda . . .	827	129	956	70	—	70	46	—	46	943	129	1,072
Tillhoppa	1,094	142	1,236	126	—	126	46	—	46	1,266	142	1,408
Övriga värnpliktiga . .	27,546	4,011	31,557	3,140	648	3,788	700	200	900	31,386	4,859	36,245
Summa	28,640	4,153	32,793	3,266	648	3,914	746	200	946	32,652	5,001	37,653

B. Uppdelning av härens värnpliktskontingent.

I enlighet med vad i 1924 års försvarsproposition anföres, bör årskontingenten till utbildning uttagna värnpliktiga icke uppgå till mer än vad som erfordras för den avsedda krigsorganisationens säkerställande. För *linjetjänst* böra alltså vid hären uttagas 27,055 man. Den återstående delen av årskontingenten eller 6,152 man böra alltså uttagas till *ersättningsreserven*. Av dessa sistnämnda äro omkring 4,051 icke vapenföra och 2,301 vapenföra.

C. Grunder för uttagning av värnpliktiga till linjetjänst och ersättningsreserv.

I detta avseende ansluter jag mig till vad i 1924 års proposition anförts, varför jag här icke anser mig behöva lämna någon särskild redogörelse för hur med uttagningen bör förfaras.

D. Avgången bland de inskrivna värnpliktiga samt dessas uppdelning på härens olika truppslag.

För beräkningen av avgången bland de inskrivna värnpliktiga hänvisar jag till den i Kungl. Maj:ts proposition införda tabellen.

Såsom av det ovanstående framgår, beräknas antalet årligen vid hären inskrivna studenter och likställda till 1,236, därav 150 officersaspiranter, 130 blivande läkare m. fl. samt 956 för annan utbildning avsedda.

Vad beträffar fördelningen av ifrågavarande värnpliktiga hänvisar jag till vad därom anförts i 1924 års försvarsproposition med i hr Vennerstens m. fl.

reservation gjord ändring, men torde det liksom för närvarande böra tillkomma Kungl. Maj:t att närmare reglera densamma.

Antalet övriga till linjetjänst årligen uttagna värnpliktiga uppgår till 25,820 man. Dessa torde böra fördelas på de olika truppslagen på följande sätt:

Infanteriet.....	18,000
Kavalleriet.....	1,075
Artilleriet.....	3,600
Ingenjörtrupperna.....	1,345
Trängtrupperna.....	1,400
Intendenturtrupperna.....	400
	Summa 25,820

Antalet till ersättningsreserven uttagna värnpliktiga beräknas uppgå till 6,152 man. För detta manskaps uppdelande å olika truppslag är givetvis handräkningsbehovet bestämmande.

E. Värnpliktstid och uppbådsindelning.

Härutinnan förutsätter jag icke någon ändring av Kungl. Maj:ts förslag.

F. Utbildningstiden.

I fråga om utbildningstiden för värnpliktiga i allmänhet samt grunderna för uttagning av underbefäl och fackmän ansluter jag mig till de synpunkter, som anförts i 1924 års försvarsproposition med det undantag allenast, att för underbefäl och fackmän samt kavalleriets linjemanskap utbildningstiden bör bestämmas till endast 300 dagar. Samma utbildningstid föreslås ock för studenter och likställda.

Utbildningstiden skulle sålunda bli:

I. Värnpliktiga i allmänhet.

Infanteriet:	
flertalet.....	195 (225) ¹
underbefäl eller fackmän.....	300
Kavalleriet:.....	
	300
Artilleriet:	
flertalet.....	240
underbefäl eller fackmän.....	300
Ingenjörtrupperna:	
flertalet.....	240
underbefäl eller fackmän.....	300

¹ Siffran inom parentes avser värnpliktiga, vilka påbörja sin första tjänstgöring på hösten under första året.

Trängtrupperna:	
flertalet.....	195 (225) ¹
underbefäl eller fackmän.....	300
Intendenturtrupperna:	
flertalet.....	195 (225) ¹
underbefäl eller fackmän.....	300
II. <i>Studenter och likställda</i>	300
III. <i>Ersättningsreserven</i>	140

I fråga om tjänstgöringstidens fördelning hänvisar jag förutom till 1924 års försvarsproposition till vad hr Vennersten m. fl. i sin reservation till 1924 års försvarsutskott anført. Detsamma gäller om utbildningstiden för ersättningsreservens manskap samt beräkandet av antalet handräckningsdagar.

Reservtruppövning och landstormsövning.

I fråga om reservtruppövning ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag. Däremot finner jag det vara av synnerlig vikt, att för befäl och specialmanskap för landstormen bestämmes en landstormsövning om 15 dagar.

För understödjande av den frivilliga landstormsutbildningen biträder jag Kungl. Maj:ts förslag.

Frivilliga skytteväsendet.

För det frivilliga skytteväsendets befrämjande föreslår jag, att ett anslag om 750,000 kronor uppföres i riksstaten.

G. De värnpliktigas inskrivning.

I detta avseende ansluter jag mig till vad i den kungl. propositionen föreslås.

H. De värnpliktigas avlöning.

På grund av de skäl, som i 1924 års försvarsproposition anförts, synes penningbidraget under tjänstgöring böra beräknas enligt följande grunder, nämligen:

under 1.—145. dagen.....	30 öre pr dag;
» 146.—240. »	50 » » »
» 241.—300. »	75 » » »
» landstormsövning.....	1 kr. » » .

¹ Siffran inom parentes avser värnpliktiga, vilka påbörja sin första tjänstgöring på hösten under första året.

Fredsorganisationen.

A. Lantförsvarets kommandoexpedition.

Beträffande denna ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

B. Arméförvaltningen.

Även i fråga om denna ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Härens organisation i fred på högre och lägre truppförband, fästningar.

Allmänna synpunkter.

I enlighet med den allmänna ståndpunkt rörande försvarsväsendets omfattning, som i det föregående förordats, anser jag den nuvarande härorganisationens ram böra i stort sett bibehållas. Armén bör sålunda allt fortfarande bestå av sex arméfördelningar, Bodens och Gotlands trupper. Av ekonomiska skäl finner jag mig dock böra föreslå vissa inskränkningar och förändringar i organisationen av de särskilda truppförbanden i huvudsaklig överensstämmelse med vad som föreslogs i 1924 års försvarsproposition. Härifrån avviker dock vad jag finner mig böra föreslå beträffande nedan anförda truppförband.

De för kustfästningarnas behov av infanteribesättning avsedda Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementen böra bibehållas, men de synas mig kunna erhålla en något svagare organisation än övriga infanteriförband, varvid Vaxholms grenadjärregemente förutsättes organiserat såsom en kår, Vaxholms grenadjärkår. En följd härav är givetvis, att den i kungl. propositionen föreslagna utökningen av Svea livgarde och Kronobergs regemente med hänsyn till kustfästningarnas förseende med infanteribesättning icke bör komma till stånd.

Beträffande det självständiga kavalleriet anser jag, att allt fortfarande sådant kavalleri erfordras till en icke alltför ringa styrka. Av ekonomiska och statsfinansiella skäl torde det dock vara behöfligt att begränsa ifrågavarande organisation till en brigad om sammanlagt 8 skvadroner och att för dessa skvadroner föreslå en något svagare organisation än för kavalleriet i övrigt.

Då Skånska dragonregementets nuvarande etablissement lämpligen bör avses för Södra Skånska infanteriregementets förläggning synes det självständiga kavalleriet, vilket, som ovan nämnts, torde kunna sammanslås till en brigad och benämnas Skånska kavalleribrigaden, böra förläggas med ett regemente — Skånska husarregementet om 5 skvadroner — till Hälsingborg och en kår — Skånska dragonkåren om 3 skvadroner — i Landskrona. Kronprinsens husarregemente bör bibehållas såsom fördelningskavalleriregemente för I. arméfördelningen.

Beträffande vissa organisationsdetaljer komma att föreslås smärre avvikelser från Kungl. Maj:ts proposition, och återkommer jag härtill i det följande.

I fråga om truppförbandens förläggning hänvisar jag till vad därom föreslogs i 1924 års försvarsproposition.

I fråga om fästningarna ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts proposition.

Högre staber och inspektioner.

I enlighet med här framlagda förslag utgör antalet arméfördelningschefer och arméfördelningsstaber sex. I fråga om arméfördelningsstabernas sammansättning ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag utom beträffande den i desamma ingående brigadchefen.

Brigadchefer och brigadstaber.

Antalet brigadchefer bör enligt föreliggande förslag beräknas till 12 (chefer för infanteriregementen), för vilka upptagas arvoden om 600 kr. i staten för generalitetet. Chefen för Skånska kavalleriregementet förutsättes tillika vara chef för Skånska kavalleribrigaden, och uppföres arvode även för honom i staten för generalitetet med 600 kr. Brigadstaber organiseras enligt nuvarande bestämmelser.

Militärbefälet för övre Norrland.

Då något särskilt militärområde för övre Norrland icke här förutsättes, ingår militärbefälhavaren med stab icke i detta förslag.

Kommendantskapet i Boden.

Härutinnan ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Militärbefälet på Gotland.

I fråga om Gotlands trupper och militärbefälet på Gotland hänvisar jag till 1924 års proposition.

Militärbefälhavarens på Gotland stab bör alltså bestå av:

- 1 stabschef, kapten ur generalstaben med tjänstgöring endast vissa tider på året,
- 2 adjutanter, kompaniofficerare, beordrade ur Gotlands trupper,
- 1 fortifikationsofficer, pensionerad officer,
- 1 stabsintendent, regementsofficer ur intendenturkåren,
- 1 stabsläkare, regementsläkare,
- 1 bataljonsläkare,
- 1 stabsveterinär, bataljonsveterinär,
- 1 stabspastor, regementspastor,
- 2 expeditionsunderofficerare, pensionerade underofficerare, med tjänstgöring den ene hos fortifikationsofficeren och den andre hos stabsintendenten,
- 1 pensionerad underofficer, förrådsförvaltare vid Tingstäde.

Infanteriinspektionen.

Beträffande infanteriinspektionen ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Militärläroverksinspektionen.

Då den av Kungl. Maj:t föreslagna indragningen av militärläroverksinspektionen sammanhänger med organiserandet av övre Norrlands militärområde, och då här en annan organisation förutsättes, anser jag mig böra föreslå militärläroverksinspektionens bibehållande. Förutom sina nuvarande åligganden torde dock militärläroverksinspektionen lämpligen böra erhålla vissa skyldigheter i fråga om planläggningen m. m. av Norrbottens försvar.

Inspektörens för militärläroverken stab bör bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 1 adjutant, pensionerad officer, och
- 1 expeditiionsunderofficer, pensionerad underofficer.

Kavalleriinspektionen m. m.

Med hänsyn till omfattningen av de uppgifter, som enligt detta förslag åligga inspektören för kavalleriet, bör remonteringsväsendets nuvarande organisation bibehållas. Antalet adjutanter i kavalleriinspektionen synes dock kunna minskas med en, och bör alltså inspektörens för kavalleriet stab bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 1 adjutant, kompaniofficer ur kavalleriet, och
- 1 expeditiionsunderofficer, pensionerad underofficer.

Generalstaben.

Med hänsyn till den här föreslagna organisationen på 6 arméfördelningar bör generalstabens stat ökas med 2 regementsofficerare (majorer) och 1 kapten utöver vad i Kungl. Maj:ts förslag upptagits. I övrigt ansluter jag mig till sagda förslag.

Generalfältygmästaren och inspektören för artilleriet samt artilleristaben.

Beträffande denna organisation ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Chefen för fortifikationen med stab — fortifikationens huvudstation — samt arméförvaltningens fortifikationsdepartement.

Även härutinnan ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Chefen för intendenturkåren samt intendenturstaben.

Beträffande denna personal anser jag mig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Inspektören för trängen.

Med hänsyn till den här föreslagna organisationen av trängen bör i inspektörens för trängen stab tillkomma 1 adjutant, kapten ur trängen, utöver vad i Kungl. Maj:ts förslag upptagits.

Kommendantskapet i Stockholm och å Karlsborg.

Beträffande dessa ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Undervisningsanstalter och utbildningskurser m. m.*1. Krigsskolan.*

Med hänsyn till den ökade organisationen bör antalet kadetter vid officerskursen beräknas till omkring 120 och på grund härav antalet biträdande lärare ökas med 3 och alltså utgöra 11, samt antalet gårdskarlar ökas med 2 till 21. I övrigt biträder jag Kungl. Maj:ts förslag.

2. Krigshögskolan.

Beträffande denna förutsätter jag ingen annan ändring i Kungl. Maj:ts förslag än att antalet elever i varje lärokurs beräknas till 25.

3. Artilleri- och ingenjörhögskolan.

Icke heller i fråga om denna skola har jag annan ändring att föreslå än att elevantalet ökas

i den allmänna artillerikursen till 40;
 » » » fortifikationskursen » 20;
 » » högre artillerikursen » 15, och
 » » » fortifikationskursen » 8.

4. Ridskolan.

Med hänsyn till den här föreslagna ökningen av kavalleriet bör det årliga elevantalet beräknas till 21 och lärarpersonalen utökas med 1 andre lärare i ridning. I övrigt ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Ävenledes biträder jag Kungl. Maj:ts förslag rörande: *Infanteriofficersskolan, Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, Artilleriskjutskolorna och Särskilda utbildningskurser.* Detsamma gäller *Gymnastiska Centralinstitutet* med undantag av att antalet elever synes böra beräknas till 31 pr år.

Lägre truppförband.

Rörande utbildningens anordnande ansluter jag mig till vad därom anföres i 1924 års försvarsproposition.

Stater för regementen och kårer hava beräknats i huvudsak på samma sätt som i den av hr Vennersten m. fl. till 1924 års försvarsutskotts betänkande fögade reservationen.

Utbildningen av det värnpliktiga linjemanskapet, av officers- och reservofficersaspiranter samt av fast anställt manskap förutsättes även ske i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda reservation.

Någon särskild redogörelse för hithörande förhållanden anses därför icke här behöva lämnas.

Armémusiken.

I fråga om armémusikens organisation ansluter jag mig till vad hr Vennersten m. fl. i sin reservation till 1924 års försvarsutskott hemställt.

Civilmilitära samt civila kårer och stater.

Fältläkarkåren.

Behovet av aktiv läkarpersonal bör beräknas enligt de grunder, som i 1924 års försvarsproposition angivits, och med de tillägg, som angivas i hr Vennerstens m. fl. reservation. Den sålunda föreslagna aktiva läkarpersonalen utgör sammanlagt:

- 1 generalfältläkare,
- 1 överfältläkare,
- 6 fältläkare,
- 46 regementsläkare,
- 51 bataljonsläkare och
- 44 bataljonsläkare vid fältläkarkåren.

Garnisonssjukhusen och arméns sjuksköterskekår.

Härutinnan ansluter jag mig till de i Kungl. Maj:ts proposition anförda synpunkterna. Antalet ordinarie sjuksköterskor bör dock på grund av den ökade organisationen beräknas till 45, varjämte viss kostnadsökning även i övrigt torde finnas nödvändig.

Fältveterinärkåren.

Behovet av aktiv veterinärpersonal synes böra beräknas enligt de grunder, som anges i 1924 års försvarsproposition med de tillägg, som hr Vennerstens m. fl. reservation till försvarsutskottets betänkande upptager.

Den sålunda föreslagna veterinärpersonalen utgör sammanlagt:

- 1 överfältveterinär,
- 6 fältveterinärer,
- 10 regementsveterinärer och
- 20 bataljonsveterinärer.

Artilleriets fabriker och tyganstalter.

I fråga om dessa har jag icke funnit mig böra föreslå annan ändring än att antalet

tyg- och fabriksförvaltare av 1. klassen ökas till 12;		
tygförvaltare av 2. klassen.....	»	» 8,
tyg- och fabrikskrivare.....	»	» 9 och
tyghantverkare.....	»	» 49.

Ecklesiastikstaten.

Den uppfattning rörande tillgodoseendet av den militära personalens och de värnpliktigas religiösa behov, som i Kungl. Maj:ts proposition framlägges, kan jag icke dela utan finner fastmera omsorgen om den andliga vården just av den fast anställda och värnpliktiga ungdomen vara särskilt betydelsefull. Att närmare utveckla de skäl, som föranleda mig härtill, synes näppeligen vara erforderligt. Jag föreslår därför, att regementspastorsinstitutionen skall i sin nuvarande omfattning bibehållas.

I enlighet med de grunder för beräkningen av antalet prästerliga befattningshavare, som framlades i 1924 års proposition, beräknas, att vid armén skola finnas:

50 regementspastorer,
 1 garnisonspastor å Karlsborg,
 1 » i Boden samt
 1 slottspastor å Karlberg.

Polispersonalen.

Beträffande denna ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Härens hästar och remonteringsväsendet.*1. Härens hästar.***E g n a t j ä n s t e h ä s t a r .**

I avseende å grunderna för officerarnas beridenhet ansluter jag mig till vad i den kungl. propositionen föreslagits.

Antalet egna tjänstehästar bör alltså beräknas sålunda:

Chefen för generalstaben, inspektören för infanteriet, inspektören för militärläroverken, de sex arméfördelningscheferna, generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet, chefen för fortifikationen, militärbefälhavaren på Gotland, kommendanten i Boden, inspektören för kavalleriet och inspektören för trängen.	tillhopa	15	hästar
chefen för lantförsvarets kommandoexpedition.....	1	»	
samtliga officerare vid generalstaben, utom militärattachéerna.....	52	»	
chefen för artilleristaben.....	1	»	
chefen för krigshögskolan.....	1	»	
chefen för krigsskolan och kadettofficeren ur kavalleriet vid samma skola.....	2	»	
chefen för ridskolan ävensom de fyra därstädes anställda lärarna....	5	»	
samtliga regementschefer vid infanteriet.....	28	»	
samtliga kavalleriofficerare utom fänrikar.....	162	»	
samtliga regementschefer vid artilleriet.....	9	»	

eller tillhopa 276 hästar.

Stamhästar.

Behovet av dylika bör beräknas i enlighet med vad i 1924 års proposition anförts. Behovet blir alltså:

lantförsvarets kommandoexpedition, generalitetet, generalstaben m. fl. staber, undervisningsverken m. m.	132 hästar
infanteriet	665 »
kavalleriet	3,930 »
artilleriet	2,149 »
fortifikationen och ingenjörtrupperna	221 »
trängtrupperna	268 »
intendenturtrupperna	4 »
	tillhopa 7,369 hästar.

Lejda hästar.

Behovet beräknas i enlighet med de grunder, som framlagts i 1924 års försvarsproposition, och det för hären erforderliga antalet lejningsdagar bliver alltså:

infanteriet	33,540 lejningsdagar
kavalleriet	1,600 »
artilleriet	107,000 »
ingenjörtrupperna	36,510 »
trängtrupperna	22,300 »
intendenturtrupperna	2,500 »
	tillhopa 203,450 lejningsdagar.

2. Remonteringsväsendet.

Remonteringsgrunder.

I fråga om dessa grunder hänvisar jag till 1924 års proposition.

Antalet stamhästar har, som i det föregående omförmäls, beräknats sålunda:

vid lantförsvarets kommandoexpedition, generalitetet, generalstaben m. fl. staber	132 hästar
vid infanteriet 220 hästar för stabsgruppen och 445 hästar för kompanichefsgruppen, tillhopa	665 »
vid kavalleriet	3,930 »
» artilleriet	2,149 »
» fortifikationen och ingenjörtrupperna	221 »
» trängtrupperna	268 »
» intendenturtrupperna	4 »
	eller tillhopa 7,369 hästar.

Remonteringsstyrelsen.

Beträffande handhavandet av arméns monteringsväsende ansluter jag mig till de grunder, som i 1924 års försvarsproposition framlägges.

Remontdepåerna.

Vid armén böra finnas tre remontdepåer, nämligen vid Herrevadskloster i Skåne, Gudhem i Västergötland och Utnäslöt i Västmanland.

Reservpersonal.

1. Personal å reservstat.

Beträffande antalet officerare och underofficerare å reservstat hänvisar jag till vad därom i 1924 års proposition samt i hr Vennerstens m. fl. reservation till försvarsutskottets utlåtande anförts.

Personalen å reservstat bör alltså utgöras av:

- 2 generalpersoner,
- 6 överstar,
- 56 majorer,
- 325 kompaniofficerare,
- 102 underofficerare,
- 2 fältläkare,
- 4 regementsläkare,
- 1 fältveterinär och
- 1 regementsveterinär.

I övrigt ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

2. Personal i arméns reserver.

Med hänsyn till den av mig föreslagna härorganisationen beräknas antalet årligen i reserven utnämnda officerare och underofficerare till 165 officerare och 98 underofficerare.

I övrigt ansluter jag mig till vad Kungl. Maj:t beträffande denna personal föreslagit.

3. Väg- och vattenbyggnadskåren.

Beträffande denna ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Den fast anställda personalens rekrytering.

1. Manskap.

I enlighet med vad såväl i 1924 års som i nu framlagda proposition anförts finner jag, att för säkerställande av manskapsrekryteringen i främsta rummet åtgärder böra vidtagas för förbättrande av manskapets utbildning, i första hand berörande undervisningen i allmänbildande ämnen. Då jag emellertid finner de i 1924 års försvarsproposition föreslagna anordningarna ägnade att tillgodose denna undervisning på ett tillfredsställande sätt, under det att de i Kungl. Maj:ts proposition förordade synas försvaga den militära utbildningen i de lägre underbefälsskolorna, synes mig icke skäl föreligga för frångåendet av det i sagda proposition framlagda förslaget, till vilket jag sålunda ansluter mig.

2. Underbefäls och underofficerares befordran till officerare och reservofficerare.

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till sänkandet av kravet på allmänbildning för dem, som önska vinna befordran till officerare, kan jag icke bi-

träda. Härtill bidrager redan den omständigheten, att inom alla befolkningens lager gör sig gällande en strävan att nå en högre bildningsgrad — en strävan, som funnit uttryck även i åtgärder för förbättrande av undervisningen i allmänbildande ämnen, manskaps- och underofficersskolorna. Än mera styrkes jag i denna min uppfattning genom erfarenheterna från världskriget, vilka oförtydligt visa hän på en allmän ökning av kravet på kunskaper hos dem, som i officersställning skola leda trupper i fält. Fordran på studentexamenskompetens för tillträde till krigsskolans officerskurs får därför icke eftergivnas. Detta bör emellertid icke utgöra något hinder för de dugligaste elementena inom underbefäls- och underofficersgraderna. En lämplig fördelning av studiestipendier torde kunna åstadkomma ett fullt tillfredsställande resultat, och för övrigt synes det mig föreligga ett gott bevis för möjligheten att genom energi och duglighet nå fram till officersgraden i den omständigheten att i innevarande års officerskurs ingå från ett och samma regemente tre aspiranter, vilka samtliga äro furirer och underofficerare.

För befordran till reservofficerare synes det mig icke omöjligt att kräva endast modifierad studentexamenskompetens. Bestämmelser härom torde det dock kunna överlätas åt Kungl. Maj:t att utfärda.

3. *Underofficerare.*

I fråga om underofficerarnas tjänsteställning ansluter jag mig till de s. k. underofficerssakkunnigas förslag.

4. *Officerare.*

Beträffande officersskårens rekrytering ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Vad däremot angår det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget om ökad tid för officersaspiranternas trupptjänstgöring, synes mig denna förändring icke vara befogad. Några åtgärder i denna riktning hava icke av de militära myndigheterna begärts, och de torde därför icke ur saklig synpunkt äga något berättigande. Den nuvarande trupptjänstgöringstiden torde vara fullt tillräcklig för vinnandet av det mål, Kungl. Maj:ts proposition avser. Härtill kommer, att den föreslagna anordningen torde komma att inverka synnerligen menligt på officersrekryteringen, desto hellre som tjänstgöring med de värnpliktiga icke kan beredas officersaspiranterna under mer än omkring 7 månader av året, och alltså 5 månader skulle vara mer eller mindre bortkastade ur den av Kungl. Maj:t framlagda synpunkten.

5. *Rekrytering av officers- och underofficersskårerna vid i Boden förlagda truppförband.*

I denna fråga ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Lantförsvarets kostnader.

1. De årliga kostnaderna kunna enligt bifogade sammandrag beräknas till omkr. 81.3 milj. kr. I denna beräkning, som är uppgjord med ledning av hr

Vennerstens m. fl. reservation vid fjolårets riksdag, kunna möjligen smärre jämkningar bliva av nöden, vilka emellertid tiden ej medgivit att här närmare utföra.

2. För engångskostnader bör beräknas samma belopp, som hr Vennersten m. fl. i sin reservation till 1924 års försvarsutskott upptogo, eller för byggnads- och reparationsarbeten 1,490,000 resp. 800,000 kr., samt för materielanskaffning 41,775,000 kr., fördelade på 10 år.

Övergången till den nya härordningen.

Den nya värnpliktslagen bör träda i kraft med ingången av år 1926, och den nya organisationen genomföras i huvudsak under hösten och vintern 1926—1927.

Beträffande övergången i övrigt ansluter jag mig till vad hr Vennersten m. fl. i sin reservation till 1924 års försvarsutskott anförde.

Sjöförsvaret.

Beträffande nödvändigheten av att nedskärningar i försvarsväsendet icke få drabba sjöförsvaret i sådan utsträckning, att erforderlig krigsberedskap och effektivitet åsidosätts, hänvisar jag till motionens allmänna inledning. Likaså i fråga om det trängande behovet av att spörsmålet om flottans ersättningsbyggnad erhåller sin lösning.

Angeläget anser jag jämväl vara, att en fullständig flottplan under de närmaste åren utarbetas och varder antagen, ty endast härigenom kan stadga ernås i ersättningsbyggnad och organisation inom marinen.

Beträffande flottans baser är det nödigt, att sådana inskränkningar ej få ske i dessas organisation, att sjöstyrkornas underhåll och snabba klargöring vid mobilisering äventyras. Detta gäller även den strategiskt viktiga örlogsstationen i Stockholm.

Att låta basernas organisation tillgodoses på bekostnad av anslagen till ersättningsbyggnad eller tvärtom anser jag vara felaktigt, ty en stridsduglig örlogsflotta kräver *såväl moderna stridsfartyg som för dessas krigsverksamhet lämpligt organiserade operationsbaser.*

Beträffande Stockholms station bör utredning snarast företagas, huruvida densamma icke med fördel kan förflyttas till lämplig plats utanför Stockholm, antingen till någon av de i tidigare utredningar föreslagna platserna eller å annan plats.

Vad angår kustfästningarna anser jag det uppenbart, att Älvsborgs fästning icke blott bör bibehållas utan jämväl fredsbemanning där förefinnas. Hemsö fästning samt Hörningsholms och Luleå kustpositioner anser jag böra bibehållas.

Sjökrigsmaterielen.

Beträffande benämning av fartygsslag, livslängder för fartyg samt principerna för linjeindelning ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag. Ena-

handa är förhållandet med de i sagda förslag upptagna fartygstyperna (jagare, torpedundervattensbåtar och motortorpedbåtar). I övrigt hänvisas till frågan om ersättningsbyggnad.

Sjöstyrkornas storlek och indelning.

Angående fördelning i kustflotta, lokalstyrkor och materialreserv anser jag, i betraktande av flottans betydelse och värde för vårt lands försvar, att en så betydande reduktion av antalet örlogsfartyg i sjöstyrkorna, som föreslås i Kungl. Maj:ts förslag, icke är tillräddig, utan fastmera skulle på ett för rikets försvar skadligt sätt förminska möjligheterna för flottan att fylla sina uppgifter i krig. Systemet att nedflytta ett väsentligt antal fartyg från kustflottan till lokalstyrkorna och från dessa till materialreserven, samtidigt med att det förutsättes att genom ersättningsbyggnad förnya endast kustflottans fartyg, innebär i själva verket en successiv nedrustning, vilken är desto mindre lämplig och tillräddig som flottans stridsdugliga fartygsmateriel på grund av utebliven eller otillräddig ersättningsbyggnad under en lång tidsperiod varit stadd i ständig minskning såväl i vad angår antalet fartyg som den totala kampkraften hos de kvarvarande allt fåtaligare fartygen. Till denna frågas detaljer återkommer jag i det följande.

Beträffande *hjälpfartyg* ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag med understrykande likväl av önskvärdheten att vissa mobiliseringsarbeten å handelsfartyg, avsedda för krigsbruk, i enlighet med i 1924 års proposition angivna grunder, komma till utförande redan i fredstid.

Kustflottan.

I vad angår kustflottan ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag utom beträffande pansarskepp, torpedbåtar, depåfartyg och vedettbåtar.

En så stark minskning av antalet *pansarskepp* som till 4 anser jag i betänklig grad förminska styrkan hos kustflottans kärna, vilken av såväl strategiska som taktiska skäl bör bestå av två divisioner pansarskepp. Jag föreslår på denna grund, att utom Oscar II ytterligare tvenne pansarskepp, nämligen Tapperheten och Manligheten, kvarstå i kustflottan.

Antalet *torpedbåtar* i kustflottan bör med hänsyn till nödvändigheten av lätta fartyg, bl. a. för de större fartygens bevakande mot anfall av undervattensbåtar, ökas från i Kungl. Maj:ts förslag upptagna 8 till 12. På denna grund föreslår jag, att torpedbåtarna Vega, Vesta, Castor och Pollux icke överföras till lokalstyrkorna utan kvarstå i kustflottan, till dess ersättning erhållits i kustflottan av andra fartyg, lämpade för bevakning mot undervattensbåtar samt andra uppgifter, vilka nu därstädes befintliga torpedbåtar fylla.

Beträffande *depåfartyg* föreslår jag, att kanonbåten Svensksund för sjömättningsarbeten, militärledsbelysning, isbrytning m. m. fortfarande måtte kvarstå i kustflottan samt att kanonbåten Skagul i enlighet med 1924 års proposition måtte kvarstå i lokalstyrka i stället för att såsom i Kungl. Maj:ts förslag överflyttas till kustflottan.

Av *vedettbåtarna* föreslår jag, att 12 st. dylika bibehållas i kustflottan för minsvepningsändamål och att dessutom de, Sverigedivisionen tilldelade, trenne vedettbåtarna fortfarande skola tillhöra kustflottan. Ytterligare en vedettbåt torde i enlighet med 1924 års försvarsproposition böra vara tilldelad kustflottans flygstation, intill dess frågan angående depåfartyg för denna flygstation blivit löst.

Lokalstyrkorna.

I avseende å motortorpedbåtar, vedettbåtar och undervattensbåtar ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag. Att i enlighet med detta förslag bibehålla 10 undervattensbåtar i lokalstyrkorna, finner jag synnerligen välbetänkt.

I vad avser *pansarskepp* föreslår jag, att medan Tapperheten och Manligheten, enligt vad ovan sagts, böra kvarstå i kustflottan, Äran, Wasa och Dristigheten bibehållas såsom pansarskepp i lokalstyrkorna.

Angående *övervattentorpedfartyg* föreslår jag, att de äldre jagarna Mode och Magne samt torpedbåtarna Plejad och N:ris 5—9 t. v. bibehållas i lokalstyrkorna.

Beträffande *depåfartyg* synes det i Kungl. Maj:ts förslag upptagna antalet av tvenne för lokalstyrkorna vara otillräckligt, enär även de lätta fartygen i lokalstyrkorna äro i behov av dylika fartyg. Av detta skäl föreslår jag, att kanonbåtarna Blenda, Rota, Skagul, Skuld och Disa fortfarande bibehållas i lokalstyrkorna.

De 6 för tjänstgöring i kustflottan minst lämpade *vedettbåtarna* föreslår jag i likhet med Kungl. Maj:ts förslag att ingå i lokalstyrka.

Materialreserv och utrangering.

Kanonbåten Svensksund synes mig, enligt vad ovan sagts, böra kvarstå i kustflottan i stället för att såsom i Kungl. Maj:ts förslag överföras till materialreserv.

Pansarskeppen Wasa och Dristigheten, jagarna Mode och Magne samt kanonbåtarna Rota och Disa böra, såsom ovan nämnts, kvarstå i lokalstyrka i stället för att hänföras till materialreserv.

Till Kungl. Maj:ts förslag att icke till materialreserven överföra 5 st. undervattensbåtar utan låta dem kvarstå i lokalstyrkorna ansluter jag mig.

Till sagda förslag ansluter jag mig ock vad beträffar överförandet till materialreserv av Thule, Göta, Thor, Niord, Verdande, Freja, af Chapman, Jarramas, Najaden och Falken samt beträffande utrangering av Saga, Vanadis och Norrköping.

Kungl. Maj:ts förslag att överföra till materialreserv 7 st. torpedbåtar och 9 st. vedettbåtar får jag, såsom en följd av vad ovan sagts, avstyrka.

På grund av ovanstående får jag alltså föreslå, att vid fartygens fördelning till kustflotta, lokalstyrkor samt materialreserv måtte följas den 1924 års proposition tillhörande tablån över nu nämnd indelning med de mindre änd-

ringar, vilka enligt vad ovan anförts betingas av sedan denna tid beslutade utrangeringar m. m.

Ersättningsbyggnad.

I avvaktan på antagandet av en flottplan anser jag, att den i 1924 års proposition för perioden 1924—1929 föreslagna ersättningsbyggnaden av 4 jagare, 3 torpedundervattensbåtar och 2 motortorpedbåtar bör under denna period genomföras. Då 1924 beslut fattats om byggande av 2 jagare, 2 torpedundervattensbåtar och 2 motortorpedbåtar, bör nu beslutas byggande av ytterligare 2 jagare och 1 torpedundervattensbåt av i huvudsak samma typer som de nyss berörda. I fråga om motiv och kostnader härför samt dessa kostnaders fördelning under åren 1925—1929 hänvisar jag till en av hr Trygger m. fl. i denna kammare väckt motion (nr 242).

Fredsorganisationen.

Beträffande flottans fredsorganisation, sådan densamma föreligger i Kungl. Maj:ts förslag, bör beaktas, att densamma endast skenbart innebär en fördel genom att personalberäkningarna gjorts efter behovet vid mobilisering. Detta behov är nämligen beräknat efter mycket starkt *reducerade* sjöstyrkor, erhållna genom en nedflyttning av fartyg ur kustflottan till lokalstyrkor och ur lokalstyrkor till materialreserv, vilket orsakat fartygens nedflyttande från 1:a till 2:a linjen samt från 2:a till 3:e linjen. I själva verket innebär sålunda Kungl. Maj:ts förslag även i vad angår flottans personal en successiv nedrustning, vilken jag finner synnerligen otillräddig.

Då jag anser, att enligt vad ovan sagts större sjöstyrkor måste vidmakthållas, än vad som skett i Kungl. Maj:ts förslag, följer härav, att personalbehovet måste beräknas efter andra grunder, och synes det mig att detta av ekonomiska m. fl. skäl lämpligen kan ske efter de grunder, som tillämpats i 1924 års försvarsproposition.

I vissa avseenden synas dock i 1925 års proposition föreslagna åtgärder kunna utan avsevärd skada för flottan godtagas, såsom framgår av nedanstående.

Marinens centrala myndigheter.

Härutinnan ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Personalchefer och inspektörer.

Även i detta avseende ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Sjökrigshögskolan, Sjökrigsskolan och Sjökarteverket.

Beträffande jämväl dessa anstalter finner jag icke skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Sjöstyrkorna.

Beträffande *rustningsplan* för flottans krigsberedskap och övningar, *personalbehovet* och *övningskostnaderna* anser jag, att en så stark förminskning av vintertid rustade fartyg, som skett i Kungl. Maj:ts förslag, ur krigsberedskaps-synpunkt och med hänsyn till personalens övningar icke är tillräddlig samt att 1924 års proposition i dessa avseenden bör följas.

Flottans stationer och varv, örlogsdepåer samt skeppsgosseinstitutionen.

Med hänsyn till förut nämnda principer, att flottan för sin verksamhet även kräver härför lämpade stationer, varv och örlogsdepåer, de senare inom sådana kustområden, vilka ligga långt från resp. örlogsstationer, anser jag, att ett antagande av Kungl. Maj:ts förslag skulle vara olämpligt, och föreslår i stället, att i 1924 års försvarsproposition framlagt förslag följes i nu nämnda avseenden. Så bör ock vara fallet beträffande skeppsgosseinstitutionen, vilken utgör en nödvändig förutsättning för att underofficerskårens rekrytering vid flottan skall kunna fortgå tillfredsställande.

Flygvapnets utbildningskurser, Särskild utbildning, Personal från flottan till kustfästningarna och Flottans musikpersonal.

I samtliga dessa avseenden ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Flottans personalstater.

Beträffande organisation och personalstater av officerskåren, underofficerskåren, sjömanskåren och skeppsgossekåren föreslår jag, att 1924 års proposition lägges till grund. Beträffande åtgärder till förbättrande av underofficerarnas tjänsteställning ansluter jag mig till de s. k. underofficerssakkunnigas förslag.

I vad avser underbefäls befordran till officer, anser jag att inom flottan ett sänkande av officerarnas allmänbildning icke är möjligt med hänsyn till den alltmera invecklade och tekniska beskaffenheten av sjökrigsmedlen och dessas taktiska användande. Jag föreslår i dylikt avseende, att fullständig studentkompetens sättes såsom villkor för inträde i sjökrigsskolans officerskurs samt att möjlighet att vinna sådant inträde beredes härför lämpade av yngre underbefäl eller underofficerare genom studiestipendier.

Angående organisation och stater för mariningenjör-, marinintendent-, marinläkare- samt ecklesiastikkåren ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Reservpersonalen.

Beträffande sådan personal instämmer jag i av Kungl. Maj:t avgivet förslag.

De värnpliktiga och deras redovisning.

I vad avser utbildningstiden föreslår jag på grund av de skäl, som angivas i av hr Vennersten m. fl. avgiven reservation till särskilda försvarsutskottet vid 1924 års riksdag en tid av 350 dagar för samtliga flottan tilldelade värnpliktiga.

Beträffande de värnpliktigas inskrivning och redovisning ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

Angående de värnpliktigas avlöning hänvisas till vad i berörda avseende sagts härom ovan under lantförsvaret.

Kustartilleriet.

Allmän organisation.

Beträffande kustartilleriets allmänna organisation ansluter jag mig helt till 1924 års försvarsproposition. Ett godtagande av Kungl. Maj:ts förslag att i fred icke avse någon bemanning för Älvsborgs fästning bleve i praktiken liktydigt med att någon bemanning för densamma ej heller funnes tillgänglig i krig, enär de av Kungl. Maj:t föreslagna personalstaterna för kustartilleriet äro beräknade med huvudsaklig hänsyn tagen till fredsbehovet vid Vaxholm och Karlskrona kustartilleriregementen. Nämnda stater äro så knappt tilltagna, att fredsbehovet endast nödortföttigt och mobiliseringsbehovet icke tillfredsställande kan fyllas. Ett bibehållande av Älvsborgs kustartillerikår till den utsträckning, som i 1924 års försvarsproposition föreslagits, synes mig därför ofrånkomligt, om Älvsborgs fästning vid krig skall kunna bemannas. Betydelsen av att Luleå hamn, dockanläggningarna vid Gustavsvik och vårt lands vid Ångermanälven belägna viktigaste trävarucentra, ävensom järnvägsbron och slussen vid Södertälje skyddas mot över sjön framförda raider ligger i öppen dag, varför Kungl. Maj:ts förslag att nedlägga härför avsedda kustfästningar ej kan av mig biträdas.

Rikets kustfästningar böra därför vara Vaxholms fästning, Karlskrona fästning, Älvsborgs fästning, Hemsö fästning, Hörningsholms kustposition och Luleå kustposition, och kustartilleriet alltjämt indelas på tre truppförband, nämligen Vaxholms kustartilleriregemente, Karlskrona kustartilleriregemente och Älvsborgs kustartillerikår.

De värnpliktiga.

Angående uttagning av värnpliktiga till linjetjänst och ersättningsreserv samt utbildningstidens längd ansluter jag mig till 1924 års försvarsproposition. I likhet med vad av Kungl. Maj:t föreslagits anser jag, att för kustartilleriet ej några studenter och likställda böra uttagas för ersättningsreserven.

Fredsorganisationen.

Beträffande kustartilleriets fredsorganisation anser jag, att 1924 års försvarsproposition bör ligga till grund.

Kustartilleriets personalstat skulle sålunda komma att upptaga:

- 1 generalsperson
- 2 överstar
- 4 överstelöjtnanter

8 majorer
 38 kaptener
 67 löjtnanter och fänrikar (underlöjtnanter)
 216 underofficerare och flaggkorpraler på stat
 11 » » » pensionerade med arvode
 306 korpraler och
 580 menige.
 Kungl. Maj:ts förslag till utbildning av officerare vid kustartilleriet biträdes.

D. Reservpersonalen.

Beträffande kustartilleriets reservpersonal biträder jag Kungl. Maj:ts förslag.

Sjöförsvarets kostnader.

Beträffande de *årliga* kostnaderna hänvisas till Kungl. Maj:ts proposition till 1924 års riksdag, i vilken dessa beräknats till omkring 41.6 milj. kr. Vissa jämkningar kunna visserligen föranledas i dessa, orsakade dels av anslutning i ovan berörda hänseenden till Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, dels av något förändrad fördelning av kostnaderna för ersättningsbyggnad, men totalbeloppet torde härav föga förändras. Närmare detaljberäkningar har motionstidens knapphet ej tillåtit utföra.

Angående *engångskostnader* föreslår jag, i likhet med ovannämnda reservation samt 1924 års proposition, upptagandet av ett anslag för materialanskaffning för sjöförsvaret av 12,538,000 kronor, fördelade på en period av 10 år med ett årligt anslag av avrundat 1,254,000 kronor.

Flygvapnet.

I fråga om flygvapnets organisation och kostnader ansluter jag mig till Kungl. Maj:ts förslag.

På grund av vad jag sålunda anfört, får jag under förutsättning, att innevarande riksdag önskar antaga ny försvarsordning, hemställa,

1:o) att riksdagen må besluta följande:

Lantförsvaret.

A. Lantförsvarets kommandoexpedition.

Denna expeditions personal skall bestå av:

1 chef, regementsofficer, med arvode å försvarsdepartementets stat,

1 souschef, regementsofficer ur generalstaben,

3 kaptener ur generalstaben,

7 pensionerade officerare, därav 6 såsom chefer för registrators-, värnplikts-, bok-, personal- och rulldetaljerna ävensom detaljen för »Tjänstemeddelanden rörande lantförsvaret» samt 1 såsom biträde åt chefen för bokdetaljen, samtliga med arvode å departementets stat,

- 2 kompaniofficerare å aktiv stat, beordrade ur truppförbanden,
- 2 pensionerade underofficerare såsom expeditiionsunderofficerare med arvoden å departementets stat och
- 1 expeditiionsvakt med lön å departementets stat.

B. Arméförvaltningen.

Den å ämbetsverkets stat för närvarande uppförda och för en assistent å sjukvårdsstyrelsen avsedda bataljonsläkarbeställningen indrages.

Den å sjukvårdsstyrelsen tjänstgörande officeren ur intendenturkåren ävensom förvaltaren ur samma kår ersättas den förre av 1 pensionerad officer såsom redogörare och den senare av 1 pensionerad underofficer såsom förrådsförvaltare.

C. Härens organisation i fred på högre och lägre truppförband.

Arméns truppförband organiseras å sex arméfördelningar samt Bodens trupper och Gotlands trupper.

Bodens trupper skola bestå av:

Norrbottens regemente, en skvadron av Norrlands dragonregemente, Bodens artilleriregemente, Norrbottens artillerikår, Bodens ingenjörkår samt ett intendenturkompani.

Gotlands trupper skola fortfarande såsom hittills bestå av Gotlands infanteriregemente och Gotlands artillerikår.

Arméns övriga truppförband uppdelas på de sex arméfördelningarna, på sätt Kungl. Maj:t närmare bestämmer.

Karlsborg nedlägges såsom fästning och bibehålles endast såsom förrådsplats och förläggningssort för vissa truppförband.

D. Högre staber och inspektioner m. m.

1. Generalitetet.

Detta skall bestå av:

- 1 chef för generalstaben,
- 1 inspektör för infanteriet,
- 1 inspektör för militärläroverken m. m.,
- 6 arméfördelningschefer,
- 1 generalfältygmästare och inspektör för artilleriet,
- 1 chef för fortifikationen,
- 1 generalintendent,
- 1 kommandant i Boden,
- 1 militärbefälhavare på Gotland och
- 1 inspektör för kavalleriet.

2. Arméfördelningsstaberna.

Var och en av de sex arméfördelningsstaberna skall bestå av:
1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,

- 1 generalstabsofficer, kapten ur generalstaben.
- 2 adjutanter, kompaniofficerare ur arméfördelningens truppförband,
- 1 fortifikationsofficer, kapten ur fortifikationen,
- 1 fördelningsintendent, regementsofficer ur intendenturkåren,
- 1 expeditionsintendent, kapten ur intendenturkåren,
- 1 fördelningsläkare, fältläkare vid fältläkarkåren,
- 1 fördelningsveterinär, fältveterinär vid fältveterinärkåren,
- 1 biträde i fördelningsintendenturen, pensionerad underofficer, samt
- 2 expeditionsunderofficerare, pensionerade underofficerare, tjänstgörande den ene i stabsexpeditionen, den andre hos fortifikationsofficern.

3. Brigadchefer och brigadstaber.

12 regementschefer vid infanteriet förordnas att jämte egna beställningar upprätthålla befattningarna som chefer för infanteribrigader.

Vid varje infanteribrigad skall till brigadchefens biträde finnas en brigadstab, bestående av 1 brigadkvartermästare och 1 brigadadjutant, båda beordrade ur vederbörlig arméfördelnings truppförband.

Chefen för Skånska husarregementet förordnas att jämte egen beställning upprätthålla befattningen som chef för Skånska kavalleribrigaden.

4. Kommendantskapet i Boden.

Kommendantens i Boden stab skall bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer eller kapten ur generalstaben,
- 2 adjutanter, kompaniofficerare ur Bodens trupper,
- 1 artilleribefälhavare, chefen för Bodens artilleriregemente,
- 1 fortifikationsbefälhavare, regementsofficer ur fortifikationen,
- 1 fästningsintendent, regementsofficer ur intendenturkåren,
- 1 adjutant hos fästningsintendenten, löjtnant ur intendenturkåren,
- 1 förrådsförvaltare ur intendenturkåren, uppbördsman vid fästningsmagasinet,
- 1 garnisonspastor,
- 1 fästningsläkare,
- 1 regementsläkare,
- 2 bataljonsläkare,
- 1 fästningsveterinär,
- 1 biträde i fästningsintendenturen, pensionerad underofficer,
- 1 expeditionsunderofficer, pensionerad underofficer, samt
- 1 fästningspoliskommissarie, uppförd å den för polispersonalen i Boden och Karlsborg gemensamma staten.

Därjämte skall på kommendantskapets stab uppföras musikkåren för Bodens garnison, nämligen:

- 1 musikediktör,
- 1 musikfanjunkare,
- 4 musiksergeanter,

- 2 musikfurirer av 1. klassen,
- 2 musikfurirer av 2. klassen,
- 2 musikkorpraler,
- 3 musikvicekorpraler,
- 9 musikvolontärer och
- 6 musikelever.

5. *Militärbefälet på Gotland.*

Militärbefälhavarens på Gotland stab skall bestå av:

- 1 stabschef, kapten ur generalstaben, med tjänstgöring endast vissa tider av året,
- 2 adjutanter, kompaniofficerare, beordrade ur Gotlands trupper,
- 1 fortifikationsofficer, pensionerad officer,
- 1 stabsintendent, regementsofficer ur intendenturkåren,
- 1 stabsläkare, regementsläkare,
- 1 bataljonsläkare,
- 1 stabsveterinär, bataljonsveterinär,
- 1 stabspastor, regementspastor,
- 2 expeditionsunderofficerare, pensionerade underofficerare, tjänstgörande den ena hos fortifikationsofficern, den andre hos stabsintendenten, samt
- 1 pensionerad underofficer, uppbördsman vid intendenturförrådet å Tingstade.

6. *Infanteriinspektionen.*

Inspektörens för infanteriet stab skall bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 2 adjutanter, kompaniofficerare ur infanteriet, samt
- 1 expeditionsunderofficer, pensionerad underofficer.

7. *Militärläroverksinspektionen.*

Inspektörens för militärläroverken m. m. stab skall bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 1 adjutant, pensionerad officer, och
- 1 expeditionsunderofficer, pensionerad underofficer.

8. *Kavalleriinspektionen.*

Kavalleriinspektörens stab skall bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 1 adjutant, kompaniofficer ur kavalleriet, samt
- 1 expeditionsunderofficer, pensionerad underofficer.

9. *Generalstaben.*

Generalstaben skall bestå av, förutom chefen, följande personal:

a) *Militärstaten.*

1. Överadjutanter och stabsadjutanter.
 - 1 överste,
 - 4 överstelöjtnanter,
 - 13 majorer,
 - 34 kaptener.
2. Militärattachéer.
 - 1 överstelöjtnant,
 - 3 majorer.
3. Pensionerad personal.
 - 1 redogörare, pensionerad officer,
 - 1 bibliotekarie, pensionerad officer,
 - 3 aktuarier, pensionerade officerare,
 - 2 expeditiionsunderofficerare, pensionerade underofficerare.

b) *Civilstaten.*

- 1 professor,
- 1 krigsarkivarie,
- 1 förste expeditiionsvakt,
- 3 expeditiionsvakter.

10. Artilleristaben.

Denna stab skall bestå av:

- 1 överste, chef för staben,
- 2 majorer,
- 9 kaptener,
- 3 löjtnanter,
- 1 officer, beordrad ur infanteriet,
- 1 pensionerad officer såsom expeditiionsofficer,
- 1 pensionerad underofficer såsom expeditiionsunderofficer, samt
- 1 expeditiionsvakt.

11. Fortifikationsstaben.

Denna stab skall bestå av:

- 1 överste, chef för staben, samt
- 7 andra officerare, därav högst 3 regementsofficerare.

12. Intendenturstaben.

Intendenturstaben skall bestå av:

- 1 chef, regementsofficer ur intendenturkåren,
- 4 kaptener,
- 2 löjtnanter,
- 1 expeditiionsunderofficer, pensionerad underofficer, samt
- 1 expeditiionsvakt.

13. *Tränginspektionen.*

Inspektörens för trängen stab skall bestå av:

- 2 adjutanter, kaptener ur trängen, samt
- 1 expeditionsunderofficer, pensionerad underofficer.

14. *Kommendantskapen i Stockholm och å Karlsborg.*

Kommendantskapen i Stockholm och å Karlsborg indragas.

E. *Undervisningsanstalter och utbildningskurser.*

1. *Krigsskolan.*

Denna skolas personal skall utgöras av:

Stab:

- 1 chef, överstelöjtnant,
- 1 adjutant, tillika bibliotekarie och vapenofficer, kapten,
- 1 slottspastor,
- 1 bataljonsläkare,
- 1 redogörare, pensionerad officer,
- 1 förvaltare, tillika väbel och uppsyningsman över Karlbergs kungsgård, pensionerad underofficer,
- 1 bataljonsadjutant, tillika biträde åt redogöraren, pensionerad underofficer, samt
- 1 köksföreståndare, pensionerad underofficer.

Officerskursens kompanibefäl:

- 1 kompanichef, kapten,
- 5 kadettofficerare, samt
- 1 kompaniadjutant, pensionerad underofficer.

Officerskursens lärarpersonal:

- 5 förste lärare,
- 5 andre lärare,
- 2 lärare och
- 11 biträdande lärare.

Officerskursens betjäning m. fl.:

Förslagsvis: 4 förmän — därav 1 rättare, 1 stallförman, 1 logementsvaktmästare och 1 slottsvaktmästare — 1 maskinist, tillika badmästare, 1 skogsvaktare, tillika postbud, 1 hovslagare, tillika uppsyningsman över belysningen, 21 gårdskarlar, 3 slottsuppassare, 1 baderska, 1 hushållerska, 1 städerska, 1 sjuksköterska, 1 sköterskebiträde, 2 kokerskor, 3 köksbiträden och 1 kökskarl, samt

1 sjukvårdsbeställningsman, beordrad ur Svea livgarde, samt vid behov 1 spel, beordrat ur truppförband tillhörande Stockholms garnison.

Reservofficerskursens kompanibefäl:

- 1 kompanichef,
- 4 kadettofficerare samt
- 1 kompaniadjutant, tillika vapenunderofficer, pensionerad underofficer.

Reservofficerskursens lärarpersonal:

- 1 lärare samt
- 1 biträdande lärare.

Reservofficerskursens betjäning:

Förslagsvis: 2 gårdskarlar och 2 köksbiträden, samtliga för en tid av fyra månader.

Av ovanstående officerare och lärare uppföras å skolans stat med lön chefen samt med arvoden:

adjutanten och kompanichefen vid officerskursen: med arvoden såsom kaptener samt

kadettofficerarne, 3 förste och 2 andre lärare samt 1 lärare, samtliga vid officerskursen: med arvoden såsom kaptener eller löjtnanter.

2. Krigshögskolan.

Denna skolas personal skall utgöras av:

- 1 chef, överstelöjtnant,
- 1 adjutant, kapten,
- 1 biträdande adjutant, tillika redogörare, pensionerad officer,
- 4 lärare i militära ämnen, därav 2 majorer och 2 kaptener, förslagsvis 10
övrige lärare i militära ämnen, förslagsvis 4 lärare i levande språk,
repetitörer till erforderligt antal,
- 1 expeditionsvakt samt
- 1 maskinist.

Av ovanstående officerare och lärare uppföras å högskolans stat med lön regementsofficerarna samt med arvoden såsom kaptener adjutanten och 2 lärare i militära ämnen.

3. Artilleri- och ingenjörhögskolan.

Denna skolas personal skall utgöras av:

- 1 chef, överstelöjtnant,
- 1 adjutant, tillika bibliotekarie, kapten,
- 1 redogörare, pensionerad officer,
- 4 lärare i militära ämnen, kaptener,
- övrige lärare och biträdande lärare i militära ämnen, förslagsvis sammanlagd 5,
- förslagsvis 4 lärare i civila ämnen,
- repetitörer till erforderligt antal,
- 2 expeditionsvakter samt
- 1 maskinist.

Av ovanstående officerare och lärare uppföras å högskolans stat med lön chefen samt med arvoden såsom kaptener adjutanten och 4 lärare i militära ämnen.

4. Ridskolan.

Denna skolas personal skall bestå av:

- 1 chef, major,
- 1 förste lärare,
- 1 andre lärare,
- 1 lärare, tillika adjutant,
- 1 andre lärare,
- 1 bataljonsveterinär,
- 1 redogörare,
- 1 förvaltare, pensionerad underofficer,
- 1 maskinist,
- stallbetjante till erforderligt antal samt
- 1 hovslagarbeställningsman, beordrad ur Livgardet till häst.

Chefen uppföres med lön å skolans stat. Av lärarna uppföras å skolans stat 2 med arvoden såsom ryttmästare och 2 med arvoden såsom löjtnanter.

5. Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet.

Denna skolas personal skall bestå av:

- 1 chef, överstelöjtnant,
- 1 adjutant, tillika redogörare och bibliotekarie,
- 1 biträdande adjutant, subalternofficer, beordrad ur truppförband under högst 160 dagar,
- 3 förste lärare,
- 10 andre lärare, kaptener, beordrade ur truppförbanden, därav 5 under högst 160 dagar och 5 under högst 50 dagar,
- 12 repetitörer, subalternofficerare, beordrade ur truppförbanden, därav 7 under högst 160 dagar och 5 under högst 50 dagar,
- 1 läkare, beordrad under högst 200 dagar,
- 1 förvaltare,
- 1 väbel,
- 1 köksföreståndare, tillika biträde åt väbeln,
- 1 vapenhantverkarfurir av 2. klass beordrad ur Svea livgarde under högst 200 dagar.

} samtliga pensionerade
underofficerare,

Av ovanstående officerare och lärare uppföras å skolans stat med lön chefen samt med arvoden adjutanten såsom löjtnant och förste lärarna såsom kaptener.

6. Artilleriskjutskolan.

De nuvarande särskilda skjutskolorna för fältartilleriet samt för fästnings- och positionsartilleriet skola sammanslås till en för artilleriet i dess helhet gemensam skjutskola.

Den för skolan avsedda fast anställda personalen skall utgöras av 1 överste, chef, 1 kapten, adjutant, båda inräknade i den för artilleristaben erforderliga personalen.

Skjutskolan, vilken förutsättes pågå under en tid av sju veckor, skall fortfarande såsom hittills organiseras på stab, kurser och instruktionsdivisioner, allt på sätt Kungl. Maj:t närmare bestämmer.

F. Lägre truppförband.

1. Infanteriet.

a) *Svea livgarde* skall bestå av:

a) regementet:

Officerare:	1 vapenhantverkarvicekorpral och
1 överste och chef,	1 vapenhantverkarsoldat.
1 överstelöjtnant,	
2 majorer,	Musikpersonal:
13 kaptener,	1 musikdirektör,
24 löjtnanter samt	1 musikfanjunkare,
8 underlöjtnanter och fänrikar.	3 musiksergeanter,
	1 musikfurir av 1. klassen,
Underofficerare:	2 musikfurirer av 2. klassen,
11 fanjunkare och	1 musikkorpral,
21 sergeanter.	2 musikvicekorpraler,
	6 musikvolontärer och
Manskap:	5 musikelever.
18 furirer av 1. klassen,	
34 furirer av 2. klassen,	Civilmilitär personal:
36 korpraler,	1 regementsläkare,
36 vicekorpraler,	1 bataljonsläkare,
52 volontärer,	1 vapenhantverkare och
1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,	1 förrådsvaktmästare.
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	
2 sjukvårdskorpraler,	Civil personal:
2 sjukvårdsviciorpraler,	1 regementspastor.
3 sjukvårdssoldater,	
1 hovslagarvicekorpral,	Pensionerad personal:
2 vapenhantverkarfurirer av 2. klassen,	1 biträde hos regementsintendenten,
	1 expeditiionsunderofficer och
1 vapenhantverkarkorpral,	1 vapenunderofficer.

b) stridsvagnsbataljonen:

Officerare:	6 löjtnanter samt
1 överstelöjtnant eller major,	1 underlöjtnant eller fänrik.
3 kaptener,	

Underofficerare:	12 korpraler,
3 fanjunkare och	15 vicekorpraler och
3 sergeanter.	21 volontärer.

Manskap:	Civilmilitär personal:
4 furirer av 1. klassen,	1 verkmästare av 2. klassen.
9 furirer av 2. klassen,	

b) *Göta livgarde* skall bestå av samma personal, som för Svea livgarde under a) regementet är upptagen, med undantag därav, att staten å ena sidan *ökas* med 1 pensionerad officer såsom inskrivningsofficer och 1 pensionerad underofficer såsom expeditionsunderofficer samt å andra sidan *minsas* med 1 sjukvårdssoldat och 1 vapenhantverkarfurir av 2. klassen.

c) Vart och ett av nedan uppräknade infanteriregementen, nämligen:

Livregementets grenadjärer, Första livgrenadjärregementet, Andra livgrenadjärregementet, Västgöta regemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands, Kronobergs, Jönköpings regementen, Dalregementet, Hälsinge, Älvsborgs, Hallands, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens, Kalmar, Värmlands regementen, Norra skånska infanteriregementet och Väster-norrlands regemente skall bestå av:

Officerare:	1 vapenhantverkarkorpral,
1 överste och chef,	1 vapenhantverkarvicekorpral och
1 överstelöjtnant,	1 vapenhantverkarsoldat.

2 majorer,	Musikpersonal:
11 kaptener,	1 musikdirektör,
21 löjtnanter samt	1 musikfanjunkare,
7 underlöjtnanter och fänrikar.	3 musiksergeanter,

Underofficerare:	1 musikfurir av 1. klassen,
9 fanjunkare och	2 musikfurirer av 2. klassen,
19 sergeanter.	1 musikkorpral,

Manskap:	2 musikvicekorpraler,
14 furirer av 1. klassen,	6 musikvolontärer och
26 furirer av 2. klassen,	5 musikelever.

28 korpraler,	Civilmilitär personal:
28 vicekorpraler,	1 regementsläkare,
10 volontärer,	1 bataljonsläkare,
1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,	1 vapenhantverkare och
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	1 förrådsvaktmästare.

2 sjukvårdskorpraler,	Civil personal:
2 sjukvårdsvicekorpraler,	1 regementspastor.

2 sjukvårdssoldater,	Pensionerad personal:
1 hovslagarvicekorpral,	1 biträde hos regementsintendenten,
1 vapenhantverkarfurir av 2. klas-	2 expeditionsunderofficerare och
sen,	1 vapenunderofficer.

d) *Jämtlands fältjägarregemente* och *Södra skånska infanteriregementet* skola bestå av samma personal, som ovan under c) angivits, samt därutöver vid förstnämnda regemente 1 pensionerad underofficer såsom biträde åt regementsintendenten samt vid sistnämnda regemente 1 pensionerad underofficer såsom förrådsförvaltare å Revingehed.

e) *Norrbottens regemente* skall bestå av:

Officerare:	1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
1 överste och chef,	2 sjukvårdskorpraler,
1 överstelöjtnant,	2 sjukvårdsvicekorpraler,
3 majorer,	2 sjukvårdssoldater,
15 kaptener,	1 hovslagarvicekorpral,
24 löjtnanter samt	1 vapenhantverkarfurir av 2. klas-
7 underlöjtnanter och fänrikar.	sen,
	1 vapenhantverkarkorpral,
Underofficerare:	1 vapenhantverkarvicekorpral och
11 fanjunkare och	1 vapenhantverkarsoldat.
21 sergeanter.	
	Civilmilitär personal:
Manskap:	1 vapenhantverkare och
14 furirer av 1. klassen,	1 förrådsvaktmästare.
26 furirer av 2. klassen,	
32 korpraler,	Pensionerad personal:
32 vicekorpraler,	1 biträde hos regementsintendenten,
46 volontärer,	2 expeditionsunderofficerare och
1 sjukvårdsfurir av 1. klassen.	1 vapenunderofficer.

f) *Gotlands infanteriregemente* skall bestå av:

Officerare:	1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,
1 överste och chef,	1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
1 överstelöjtnant,	2 sjukvårdskorpraler,
2 majorer,	2 sjukvårdsvicekorpraler,
11 kaptener,	2 sjukvårdssoldater,
23 löjtnanter samt	1 hovslagarvicekorpral,
7 underlöjtnanter och fänrikar.	1 vapenhantverkarfurir av 2. klas-
	sen,
Underofficerare:	1 vapenhantverkarkorpral,
9 fanjunkare och	1 vapenhantverkarvicekorpral och
20 sergeanter.	1 vapenhantverkarsoldat.
	Musikpersonal:
Manskap:	1 musikdirektör,
14 furirer av 1. klassen,	1 musikfanjunkare,
28 furirer av 2. klassen,	3 musiksergeanter,
29 korpraler,	1 musikfurir av 1. klassen,
29 vicekorpraler,	2 musikfurirer av 2. klassen,
120 volontärer,	

1 musikkorpral,
2 musikvicekorpraler,
6 musikvolontärer och
5 musikelever.

Civilmilitär personal:

1 vapenhantverkare och
1 förrådsvaktmästare.

Pensionerad personal:

1 biträde hos regementsintendenten,
2 expeditiionsunderofficerare och
1 vapenunderofficer.

g) *Karlskrona grenadjärregemente* skall bestå av:

Officerare:

1 överste och chef,
1 överstelöjtnant,
1 major,
9 kaptener,
19 löjtnanter samt
6 underlöjtnanter och fänrikar.

Underofficerare:

9 fanjunkare och
18 sergeanter.

Manskap:

12 furirer av 1. klassen,
22 furirer av 2. klassen,
20 korpraler,
20 vicekorpraler,
34 volontärer,
1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,
2 sjukvårdskorpraler,
1 sjukvårdsvicekorpral,
2 sjukvårdssoldater,
1 hovslagarvicekorpral,
1 vapenhantverkarfurir av 2. klas-
sen,

1 vapenhantverkarvicekorpral och
1 vapenhantverkarsoldat.

Musikpersonal:

1 musikfanjunkare,
1 musiksergeant,
1 musikfurir av 1. klassen,
1 musikfurir av 2. klassen,
1 musikkorpral,
1 musikvicekorpral,
2 musikvolontärer och
3 musikelever.

Civilmilitär personal:

1 regementsläkare,
1 vapenhantverkare och
1 förrådsvaktmästare.

Civil personal:

1 regementspastor.

Pensionerad personal:

1 biträde hos regementsintendenten,
2 expeditiionsunderofficerare och
1 vapenunderofficerare.

h) *Vaxholms grenadjärkår* skall bestå av:

Officerare:

1 överstelöjtnant och chef,
1 major,
6 kaptener,
9 löjtnanter samt
3 underlöjtnanter och fänrikar.

Underofficerare:

5 fanjunkare och
11 sergeanter.

Manskap:

8 furirer av 1. klassen,
15 furirer av 2. klassen,

16 korpraler,	1 musikfurir av 2. klassen,
16 vicekorpraler,	1 musikkorpral,
24 volontärer,	1 musikvicekorpral,
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	2 musikvolontärer och
1 sjukvårdsvicekorpral,	3 musikelever.
1 sjukvårdssoldat,	
1 hovslagarvicekorpral,	
1 vapenhantverkarkorpral och	
1 vapenhantverkarsoldat.	

Musikpersonal:

1 musikfanjunkare,
1 musiksergeant,
1 musikfurir av 1. klassen,

Civilmilitär personal:

1 vapenhantverkare och
1 förrådsvaktmästare.

Pensionerad personal:

1 biträde hos regementsintendenten,
1 expeditionsunderofficer och
1 vapenunderofficer.

2. Kavalleriet.

a) *Livregementets dragoner* skall bestå av:

Officerare:

1 överste och chef,
1 överstelöjtnant eller major,
6 ryttmästare,
12 löjtnanter samt
4 underlöjtnanter och fänrikar.

Underofficerare:

5 fanjunkare och
9 sergeanter.

Manskap:

5 furirer av 1. klassen,
20 furirer av 2. klassen,
23 korpraler,
180 volontärer,
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
1 sjukvårdskorpral,
2 sjukvårdsryttare,
1 hovslagarfurir av 2. klassen,
4 hovslagarkorpraler,
4 hovslagarryttare och
1 vapenhantverkarkorpral.

Musikpersonal:

1 musikfanjunkare,
1 musiksergeant,
1 musikfurir av 1. klassen,
1 musikfurir av 2. klassen,
1 musikkorpral,
1 musikvicekorpral,
2 musikvolontärer och
3 musikelever.

Civilmilitär personal:

1 bataljonsläkare,
1 bataljonsveterinär och
1 vapenhantverkare.

Civil personal:

1 regementspastor.

Pensionerad personal:

1 biträde hos regementsintendenten,
1 expeditionsunderofficer,
1 vapenunderofficer och
1 uppördsman för furage.

b) *Livgardet till häst* skall bestå av samma personal, som ovan under a) angivits, med undantag därav, att staten ökas med 1 hovslagarfurir av 2. klassen, vilken är avsedd för ridskolan.

c) Vart och ett av nedanstående regementen, nämligen Livregementets husarer, Smålands husarregemente och Kronprinsens husarregemente skall bestå

av samma personal, som ovan under a) angivits, med undantag därav, att i staten för vardera Smålands husarregemente och Kronprinsens husarregemente uppföres 1 regementsveterinär i stället för 1 bataljonsveterinär.

d) *Norrlands dragonregemente* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överste och chef,
- 1 överstelöjtnant eller major,
- 7 ryttmästare,
- 15 löjtnanter samt
- 4 underlöjtnanter och fänrikar.

Underofficerare:

- 6 fanjunkare och
- 10 sergeanter,

Manskap:

- 6 furirer av 1. klassen,
- 24 furirer av 2. klassen,
- 29 korpraler,
- 225 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 1 sjukvårdskorpral,
- 3 sjukvårdsryttare,
- 1 hovslagarfurir av 2. klassen,
- 5 hovslagarkorpraler,
- 5 hovslagarryttare och
- 1 vapenhantverkarkorpral.

Musikpersonal:

- 1 musikfanjunkare,
- 1 musiksergeant,
- 1 musikfurir av 1. klassen,
- 1 musikfurir av 2. klassen,
- 1 musikkorpral,
- 1 musikvicekorpral,
- 2 musikvolontärer och
- 3 musikelever.

Civilmilitär personal:

- 1 bataljonsläkare,
- 1 regementsveterinär och
- 1 vapenhantverkare.

Civil personal:

- 1 regementspastor.

Pensionerad personal:

- 1 biträde hos regementsintendenten,
- 1 expeditionsunderofficer,
- 1 vapenunderofficer och
- 1 uppbördsman för furage.

e) *Skånska husarregementet* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överste och chef,¹
- 1 major,
- 6 ryttmästare,
- 12 löjtnanter samt
- 3 underlöjtnanter och fänrikar.

Underofficerare:

- 6 fanjunkare och
- 9 sergeanter.

Manskap:

- 5 furirer av 1. klassen,
- 18 furirer av 2. klassen,
- 19 korpraler,

200 volontärer,

- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 1 sjukvårdskorpral,
- 3 sjukvårdsryttare,
- 1 hovslagarfurir av 2. klassen,
- 5 hovslagarkorpraler,
- 5 hovslagarryttare och
- 1 vapenhantverkarkorpral.

Musikpersonal:

- 1 musikfanjunkare,
- 1 musiksergeant,
- 1 musikfurir av 1. klassen,
- 1 musikfurir av 2. klassen,
- 1 musikkorpral.

¹ Tillika chef för skånska kavalleribrigaden.

- 1 musikvicekorpral,
- 2 musikvolontärer och
- 3 musikelever.

Civilmilitär personal:

- 1 bataljonsläkare,
- 1 bataljonsveterinär och
- 1 vapenhantverkare.

Civil personal:

- 1 regementspastor.

Pensionerad personal:

- 1 biträde hos regementsintendenten,
- 1 expeditionsunderofficer,
- 1 vapenunderofficer och
- 1 uppborädsman för furage.

f) *Skånska dragonkåren* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överstelöjtnant och chef,
- 4 ryttmästare,
- 7 löjtnanter och
- 2 underlöjtnanter och fänrikar.

Underofficerare:

- 4 fanjunkare och
- 6 sergeanter.

Manskap:

- 3 furirer av 1. klassen,
- 11 furirer av 2. klassen,
- 11 korpraler,
- 120 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 1 sjukvårdskorpral,
- 1 sjukvårdsryttare,
- 1 hovslagarfurir av 2. klassen,
- 3 hovslagarkorpraler,
- 3 hovslagarryttare och
- 1 vapenhantverkarkorpral.

Musikpersonal:

- 1 musikfanjunkare,
- 1 musiksergeant,
- 1 musikfurir av 1. klassen,
- 1 musikfurir av 2. klassen,
- 1 musikkorpral,
- 1 musikvicekorpral,
- 2 musikvolontärer och
- 3 musikelever.

Civilmilitär personal:

- 1 bataljonsläkare,
- 1 bataljonsveterinär och
- 1 vapenhantverkare.

Civil personal:

- 1 regementspastor.

Pensionerad personal:

- 1 biträde hos regementsintendenten,
- 1 expeditionsunderofficer och
- 1 vapenunderofficer, tillika upp-
borädsman för furage.

3. Artilleriet.

a) Det nuvarande Positionsartilleriregementet skall benämnas *Arméartilleriregementet*, och till detsamma skall överföras den för den nuvarande Karlsborgs artillerikår avsedda tunga artillerimaterielen ävensom den av ingenjörtrupperna hittills omhändertagna ballongmaterielen.

Karlsborgs artillerikår skall benämnas *Luftvärnsartilleriregementet* och ombeväpnas med luftvärnsartillerimateriel, varjämte till regementet skall överföras den av ingenjörtrupperna hittills omhändertagna strålkastarmaterielen.

Norrbottnens artillerikår, förlagd till Boden, skall uppsättas.

b) *Svea artilleriregemente* skall bestå av:

Officerare:	2 hantverkskonstaplar och
1 överste och chef,	2 hantverksartillerister.
1 överstelöjtnant,	Musikpersonal:
3 majorer,	1 musikstyckjunkare,
12 kaptener,	1 musiksergeant,
20 löjtnanter samt	1 musikfurir av 1. klassen,
6 underlöjtnanter och fänrikar.	1 musikfurir av 2. klassen,
	1 musikkonstapel,
Underofficerare:	1 musikvicekonstapel,
9 styckjunkare och	2 musikvolontärer och
18 sergeanter.	3 musikelever.

Manskap:	Civilmilitär personal:
15 furirer av 1. klassen,	1 regementsläkare,
27 furirer av 2. klassen,	1 bataljonsläkare,
41 konstaplar,	1 regemensveterinär och
110 volontärer,	1 bataljonsveterinär.
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	Civil personal:
2 sjukvårdskonstaplar,	1 regementspastor.
3 sjukvårdsartillerister,	Pensionerad personal:
2 hovslagarfurirer av 2. klassen,	1 biträde hos regementsintendenten,
3 hovslagarkonstaplar,	1 expeditionsunderofficer,
4 hovslagarartillerister,	1 vapenunderofficer och
1 hantverksfurir av 2. klassen,	1 uppbördsman för furage.

c) Vart och ett av nedan uppräknade artilleriregementen, nämligen Göta artilleriregemente, Wendes artilleriregemente, Norrlands artilleriregemente, Uppland artilleriregemente och Smålands artilleriregemente, skall bestå av samma personal, som ovan under b) angivits, med undantag därav,

att antalet hovslagarfurirer i samtliga stater minskas till 1, *att* staten för Wendes artilleriregemente ökas med 1 sergeant och 2 furirer av 2. klassen, samt *att* i staten för Norrlands artilleriregemente icke upptages någon regementsveterinär.

d) *Gotlands artillerikår* skall bestå av:

Officerare:	Manskap:
1 överstelöjtnant och chef,	5 furirer av 1. klassen,
6 kaptener,	10 furirer av 2. klassen,
8 löjtnanter samt	14 konstaplar,
3 underlöjtnanter och fänrikar.	71 volontärer,
	1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
Underofficerare:	1 sjukvårdskonstapel,
3 styckjunkare och	1 sjukvårdsartillerist,
7 sergeanter.	1 hovslagarfurir av 2. klassen,

1 hovslagarkonstapel,	Pensionerad personal:
1 hovslagarartillerist,	1 expeditiionsunderofficer och
1 hantverksfurir av 2. klassen,	1 vapenunderofficer.
1 hantverkskonstapel och	
1 hantverksartillerist.	

e) *Bodens artilleriregemente* skall bestå av:

Officerare:	30 konstaplar,	Pensionerad personal:
1 överste och chef,	105 volontärer,	1 biträde hos regementsintendenten,
1 överstelöjtnant,	1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	1 vapenunderofficer och
3 majorer,	2 sjukvårdskonstaplar,	1 uppördsman för furage.
10 kaptener,	3 sjukvårdsartillerister,	
21 löjtnanter samt	2 hantverksfurirer av 2. klassen,	
7 underlöjtnanter och fänrikar.	3 hantverkskonstaplar och	
Underofficerare:	3 hantverksartillerister.	
8 styckjunkare och		
17 sergeanter.		
Manskap:		
13 furirer av 1. klassen,		
24 furirer av 2. klassen,		

f) *Arméartilleriregementet* skall bestå av:

Officerare:	2 hantverksfurirer av 2. klassen,	Musikpersonal:
1 överste och chef,	4 hantverkskonstaplar och	1 musikstyckjunkare,
1 överstelöjtnant,	3 hantverksartillerister.	1 musiksergeant,
2 majorer,		1 musikfurir av 1. klassen,
12 kaptener,		1 musikfurir av 2. klassen,
20 löjtnanter samt		1 musikkonstapel,
6 underlöjtnanter och fänrikar.		1 musikvicekonstapel,
Underofficerare:		2 musikvolontärer och
10 styckjunkare och		3 musikelever.
19 sergeanter.		Civilmilitär personal:
Manskap:		1 regementsläkare.
14 furirer av 1. klassen,		Pensionerad personal:
27 furirer av 2. klassen,		1 biträde hos regementsintendenten,
35 konstaplar,		1 expeditiionsunderofficer och
113 volontärer,		1 vapenunderofficer.
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,		
2 sjukvårdskonstaplar,		
2 sjukvårdsartillerister.		

g) *Luftvärnsartilleriregementet* skall bestå av:

Officerare:	3 hantverkskonstaplar och
1 överste och chef,	2 hantverksartillerister.
1 major,	Musikpersonal: ¹
7 kaptener samt	1 musikdirektör,
21 löjtnanter.	1 musikstyckjunkare,
	3 musiksergeanter,
Underofficerare:	1 musikfurir av 1. klassen,
7 styckjunkare och	2 musikfurirer av 2. klassen,
15 sergeanter.	1 musikkonstapel,
	2 musikvicekonstaplar,
Manskap:	6 musikvolontärer och
8 furirer av 1. klassen,	5 musikelever.
15 furirer av 2. klassen,	
24 konstaplar,	Civil personal:
74 volontärer,	1 garnisonspastor å Karlsborg.
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	Pensionerad personal:
1 sjukvårdskonstapel,	1 biträde hos regementsintendenten,
1 sjukvårdsartillerist,	1 expeditonsunderofficer och
2 hantverksfurirer av 2. klassen,	1 vapenunderofficer.

h) *Norrbottens artillerikår* skall bestå av:

Officerare:	10 konstaplar,
1 major och chef,	20 volontärer,
4 kaptener,	1 sjukvårdskonstapel,
6 löjtnanter samt	1 sjukvårdsartillerist,
2 underlöjtnanter och fänrikar.	1 hovslagarkonstapel och
	1 hovslagarartillerist.
Underofficerare:	
2 styckjunkare och	Pensionerad personal:
6 sergeanter.	1 expeditonsunderofficer och vapen-
	underofficer samt
Manskap:	1 kasernunderofficer och väbel.
5 furirer av 1. klassen,	
9 furirer av 2. klassen.	

4. *Fortifikationen och ingenjörtrupperna.*

a) Vid fortifikationen skall finnas följande personal anställd, nämligen

Officerare:	49 kaptener,
3 överstar,	61 löjtnanter samt
4 överstelöjtnanter,	20 underlöjtnanter och fänrikar.
9 majorer,	

¹ Avsedd för Karlsborgs garnison.

Underofficerare:	5 vapenhantverkare,
33 fanjunkare och	7 tygverkmästare,
66 sergeanter.	24 tyghantverkare och
	5 förrådsvaktmästare.

Musikpersonal:
 2 musikfanjunkare och
 2 musiksergeanter.

Civilmilitär personal:
 1 regementsläkare,
 1 bataljonsläkare,
 2 bataljonsveterinärer,¹
 1 radioingenjör,
 9 fortifikationskassörer,
 1 departementsskrivare,

Civil personal:
 1 regementspastor och
 1 expeditionsvakt.

Pensionerad personal:
 1 bibliotekarie,
 1 expeditionsofficer,
 4 biträden hos regementsintendenter,
 7 expeditionsuunderofficerare och
 1 uppbördsman m. m. å Laxön.

b) Vid vart och ett av nedan uppräknade ingenjörtruppförband skall finnas anställd följande manskapspersonal, nämligen

vid *Svea ingenjörkår*:

Manskap:	1 vapenhantverkarsoldat,
6 furirer av 1. klassen,	1 hantverksfurir av 1. klassen,
11 furirer av 2. klassen,	2 hantverksfurirer av 2. klassen,
14 korpraler,	3 hantverkskorpraler,
14 vicekorpraler,	3 hantverksvicekorpraler och
80 volontärer,	8 hantverkssoldater.
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	
1 sjukvårdskorpral,	
1 sjukvårdsvicekorpral,	
2 sjukvårdssoldater,	
1 hovslagarvicekorpral,	
1 hovslagarsoldat,	
1 vapenhantverkarkorpral,	
1 vapenhantverkarvicekorpral,	

Musikmanskap:

1 musikfurir av 1. klassen,
 1 musikfurir av 2. klassen,
 1 musikkorpral,
 1 musikvicekorpral,
 2 musikvolontärer och
 3 musikelever.

vid *Göta ingenjörkår*:

Manskap:	1 sjukvårdsvicekorpral,
4 furirer av 1. klassen,	1 sjukvårdssoldat,
9 furirer av 2. klassen,	1 hovslagarvicekorpral,
11 korpraler,	1 hovslagarsoldat,
10 vicekorpraler,	1 vapenhantverkarkorpral,
58 volontärer,	1 vapenhantverkarvicekorpral,
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	1 vapenhantverkarsoldat,
1 sjukvårdskorpral,	1 hantverksfurir av 1. klassen,

¹ Därav en avsedd för Karlsborgs garnison.

2 hantverksfurirer av 2. klassen,
3 hantverkskorpraler,

2 hantverksvicekorpraler och
6 hantverkssoldater.

vid *Fälttelegrafregementet*:

Manskap:

7 furirer av 1. klassen,
14 furirer av 2. klassen,
20 korpraler,
20 vicekorpraler,
110 volontärer,
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
1 sjukvårdskorpral,
1 sjukvårdsvicekorpral,
2 sjukvårdssoldater,
1 hovslagarkorpral,
1 hovslagarvicekorpral,
1 hovslagarsoldat,
1 vapenhantverkarkorpral,

1 vapenhantverkarvicekorpral,
1 vapenhantverkarsoldat,
1 hantverksfurir av 1. klassen,
3 hantverksfurirer av 2. klassen,
6 hantverkskorpraler,
5 hantverksvicekorpraler och
12 hantverkssoldater.

Musikmanskap:

1 musikfurir av 1. klassen,
1 musikfurir av 2. klassen,
1 musikkorpral,
1 musikvicekorpral,
2 musikvolontärer och
3 musikelever.

vid *Bodens ingenjörkår*:

Manskap:

3 furirer av 1. klassen,
7 furirer av 2. klassen,
11 korpraler,
10 vicekorpraler,
56 volontärer,
1 sjukvårdskorpral,
2 sjukvårdsvicekorpraler,
1 sjukvårdssoldat,

1 hovslagarvicekorpral,
1 vapenhantverkarkorpral,
1 vapenhantverkarvicekorpral,
1 vapenhantverkarsoldat,
1 hantverksfurir av 1. klassen,
2 hantverksfurirer av 2. klassen,
3 hantverkskorpraler,
2 hantverksvicekorpraler och
6 hantverkssoldater.

vid *Norrlands ingenjörkår*:

Manskap:

4 furirer av 1. klassen,
7 furirer av 2. klassen,
10 korpraler,
10 vicekorpraler,
60 volontärer,
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
1 sjukvårdskorpral,
1 sjukvårdsvicekorpral,
1 sjukvårdssoldat,

1 hovslagarvicekorpral,
1 hovslagarsoldat,
1 vapenhantverkarkorpral,
1 vapenhantverkarvicekorpral,
1 vapenhantverkarsoldat,
1 hantverksfurir av 1. klassen,
2 hantverksfurirer av 2. klassen,
3 hantverkskorpraler,
3 hantverksvicekorpraler och
8 hantverkssoldater.

5. Trängen och trängtrupperna.

a) Den för trängen gemensamma staten skall upptaga följande personal, nämligen:

Officerare: 1 överste, 3 överstelöjtnanter, 3 majorer, 24 kaptener, 33 löjtnanter samt 11 underlöjtnanter och fänrikar. Underofficerare: 25 fanjunkare och 50 sergeanter. Musikpersonal: 6 musikfanjunkare och 6 musiksergeanter.	Civilmilitär personal: 6 regementsläkare, 6 bataljonsläkare, 5 bataljonsveterinärer, 20 hantverkare och 6 förrådsvaktmästare. Civil personal: 2 regementspastorer. Pensionerad personal: 6 biträden hos regementsintendenten, 1 expeditionsunderofficer samt 12 vapenunderofficerare och upp- bördsmän för furage m. m.

b) Vid vart och ett av nedan uppräknade trängtruppförband skall finnas anställd följande manskapspersonal, nämligen

vid *Svea* och *Norrlands trängkårer*:

Manskap: 4 furirer av 1. klassen, 10 furirer av 2. klassen, 11 korpraler, 11 vicekorpraler, 17 volontärer, 1 hovslagarkorpral och 1 hovslagarvicekorpral.	Musikmanskap: 1 musikfurir av 1. klassen, 1 musikfurir av 2. klassen, 1 musikkorpral, 1 musikvicekorpral, 2 musikvolontärer och 3 musikelever.

vid *Göta trängkår*, *Skånska trängkåren* samt *Västmanlands* och *Östgöta trängkårer*:

Manskap: 4 furirer av 1. klassen, 8 furirer av 2. klassen, 8 korpraler, 9 vicekorpraler, 13 volontärer, 1 hovslagarkorpral och 1 hovslagarvicekorpral.	Musikmanskap: 1 musikfurir av 1. klassen, 1 musikfurir av 2. klassen, 1 musikkorpral, 1 musikvicekorpral, 2 musikvolontärer och 3 musikelever.

6. *Intendenturkåren och intendenturtrupperna.*

Vid intendenturkåren och intendenturtrupperna skall finnas anställd följande personal, nämligen

Officerare:	Civilmilitär personal:
2 överstar,	2 departementsskrivare.
5 överstelöjtnanter,	
9 majorer,	Civil personal:
77 kaptener och	1 expeditionsvakt.
14 löjtnanter.	
	Pensionerad personal:
Underofficerare:	2 expeditionsofficerare vid armé- förvaltningens intendentsdepar- tement,
14 förvaltare,	2 biträden vid intendenturförråd och
6 fanjunkare och	5 expeditionsunderofficerare.
11 sergeanter.	
Manskap:	
14 furirer av 1. klassen och	
13 furirer av 2. klassen.	

G. *Vissa civilmilitära samt civila kårer och stater.*

1. *Fältläkarkåren.*

Den på aktiv stat vid denna kår anställda personalen skall bestå av:

1 generalfältläkare, ¹	46 regementsläkare, ³
1 överfältläkare, ¹	51 bataljonsläkare ³ samt
6 fältläkare, ²	44 bataljonsläkare vid fältläkarkå- ren. ⁴

2. *Garnisonssjukhusen och arméns sjuksköterskekår.*

Den å staten för garnisonssjukhuset i Stockholm uppförda överläkarbeställningen med bataljonsläkares lön skall ändras till en överläkarbeställning med regementsläkares lön.

Såsom redogörare vid nämnda sjukhus skall anställas 1 pensionerad officer.

Å staten för garnisonssjukhuset å Karlsborg skola uppföras 1 regementsläkare och 1 bataljonsläkare, avsedda för nämnda sjukhus och garnisonen å Karlsborg.

Vid arméns sjuksköterskekår skola finnas 45 ordinarie sjuksköterskor.

3. *Fältveterinärkåren.*

Den på aktiv stat vid denna kår anställda personalen skall bestå av:

1 överfältveterinär, ¹	10 regementsveterinärer ³ samt
6 fältveterinärer, ²	20 bataljonsveterinärer. ³

¹ Uppförd å arméförvaltningens stat.

² Uppförda å staten för arméfördelningsstaber, militärbefäl och inspektioner.

³ Uppförda å truppförbandens m. fl. stater.

⁴ Uppförda å staten för bataljonsläkare vid fältläkarkåren.

4. *Artilleriets fabriker och tyganstalter.*

Staten för artilleriets fabriker och tyganstalter skall upptaga följande personal, nämligen:

Ordinarie befattningshavare:

1 fälttygmästare,	8 tygförvaltare av 2. klassen,
3 styresmän,	18 besiktningsrustmästare eller tyg-
1 tygmästare av 1. klassen,	verkmästare,
2 tygmästare av 2. klassen,	6 verkmästare av 1. klassen,
5 tyg- eller fabriksingenjörer,	2 verkmästare av 2. klassen,
2 departementsskrivare,	9 tyg- eller fabrikskrivare,
12 tyg- eller fabriksförvaltare av 1.	49 tyghantverkare och
klassen,	7 fortmaskinister.

Pensionerad personal:

- 1 ledare för artilleridepartementets tekniska revision, pensionerad officer,
- 1 expeditiionsunderofficer vid artilleridepartementets tekniska revision,
- 1 expeditiionsunderofficer vid artilleridepartementets civilbyrå, } samtliga pen-
- 3 expeditiionsunderofficerare vid artilleridepartementets militär- } sionerade un-
- byrå. } derofficerare.
- 7 expeditiionsunderofficerare vid artilleriets tygverkstäder och Stockholms tygstation samt
- 2 kontroll- och besiktningsunderofficerare.

5. *Ecklesiastikstaten.*

Denna stat skall bestå av:

- 44 regementspastorer,¹
- 2 garnisonspastorer,² samt
- 1 slottspastor.³

6. *Polispersonalen.*

Arméns polispersonal skall bestå av:

<i>i Boden:</i>	<i>å Karlsborg:</i>
1 poliskommissarie,	1 överkonstapel och
5 överkonstaplar,	1 konstapel.
18 konstaplar och	
6 extra konstaplar.	

¹ Uppförda å trupperbandens stater.

² Uppförda, 1 å staten för kommandantskapet i Boden och 1 å staten för luftvärnsartilleriregementet.

³ Uppförd å staten för krigsskolan.

II. Härens hästar och remonteringsväsendet.

1. Härens hästar.

E g n a t j ä n s t e h ä s t a r.

Nedan omförmäld personal skall vara skyldig att var och en hålla en egen tjänstehäst, nämligen

chefen för generalstaben, inspektören för infanteriet, inspektören för militärläroverken m. m., de sex arméfördelningscheferna, generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet, chefen för fortifikationen, militärbefälhavaren på Gotland, kommandanten i Boden, inspektören för kavalleriet och inspektören för trängen.....	tillhopa	15 hästar
chefen för lantförsvarets kommandoexpedition.....		1 häst
samtliga officerare vid generalstaben med undantag av militärattachéerna.....	»	52 hästar
chefen för artilleristaben.....		1 häst
chefen för krigshögskolan.....		1 »
chefen för krigsskolan ävensom kadettofficeren ur kavalleriet vid samma skola.....	»	2 hästar
chefen för ridskolan ävensom de fyra lärarna därstädes...	»	5 »
samtliga regements- och kärchefer vid infanteriet.....	»	28 »
samtliga officerare vid kavalleriet utom fänrikar.....	»	162 »
samtliga regementschefer vid artilleriet.....	»	9 »

eller tillhopa 276 hästar.

S t a m h ä s t a r.

Vid armén skola finnas tillhopa 7,369 stamhästar, nämligen:

vid lantförsvarets kommandoexpedition, generalitetet, generalstaben m. fl. staber och undervisningsverken:

lantförsvarets kommandoexpedition.....	1		
generalitetet, arméfördelningsstaberna och tränginspektionen.....	61		
generalstaben.....	39		
artilleristaben.....	15		
kommandantskapet i Boden.....	2		
militärbefälet på Gotland.....	2		
fälttygmästaren.....	1		
undervisningsverken.....	11	tillhopa	132 hästar
vid infanteriet.....		»	665 »
» kavalleriet.....		»	3,930 »
» artilleriet.....		»	2,149 »
» fortifikationen och ingenjörtrupperna.....		»	221 »
» trängtrupperna.....		»	268 »
» intendenturtrupperna.....		»	4 »

eller tillhopa 7,369 hästar.

Lejda hästar.

Antalet hästlejningsdagar vid armén skall beräknas sålunda:		
vid infanteriet.....	33,540	lejningsdagar
» kavalleriet.....	1,600	»
» artilleriet.....	107,000	»
» ingenjörtrupperna.....	36,510	»
» trängtrupperna.....	22,300	»
» intendenturtrupperna.....	2,500	»
		eller tillhopa 203,450 lejningsdagar.

2. Remonteringsväsendet.

Antalet remonter.

Ärligen skall följande antal remonter tillföras armén, nämligen:		
vid kavalleriet.....	415	remonter
» artilleriet, ingenjör- och trängtrupperna.....	243	»
ersättning för till egna tjänstehästar uttagna stambästar.....	10	»
		eller tillhopa 668 remonter.

Remonteringsstyrelsen.

Den vid monteringsstyrelsen anställda personalen skall utgöras av:
 1 chef, officer på reservstat eller i reserven, och
 1 redogörare, pensionerad officer.

Remontdepåerna.

Vid armén skola finnas tre remontdepåer, nämligen vid Herrevadskloster i Skåne, Gudhem i Västergötland och Utnäslöt i Västmanland.

I. Reservpersonal.

1. Personal på reservstat.

För övergång från aktiv stat till reservstat skall för officerare, läkare och veterinärer fordras, förutom full tjänstduglighet, 7 tjänsteår såsom officer, respektive militärläkare eller militärveterinär. Såsom villkor för sådan övergång skall för underofficer fordras 4 tjänsteår som sergeant vid eller i regemente (kår) och 34 levnadsår.

Kapten (ryttmästare) på reservstat, vilken därtill finnes lämplig, skall kunna befordras till major på reservstat. Regementsläkare (regementsveterinär) på reservstat, vilken därtill finnes lämplig, skall kunna befordras till fältläkare (fältveterinär) på reservstat.

Personal på reservstat skall vara tjänstgöringsskyldig i krig, och då värnpliktig eljest inkallas till rikets försvar, ävensom vid sådan övning, som till utrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred i 45 dagar under loppet av varje tvåårsperiod av tjänstetiden.

- a) Reservstaten för *officerare och underofficerare* skall bestå av:
- 2 generalpersoner,
 - 6 överstar,
 - 56 majorer,
 - 325 kompaniofficerare och
 - 102 underofficerare.
- b) Reservstaten för *fältläkarkåren* skall bestå av:
- 2 fältläkare och
 - 4 regementsläkare.
- c) Reservstaten för *fältveterinärkåren* skall bestå av:
- 1 fältveterinär och
 - 1 regementsveterinär.

2. Personal i arméns reserver.

a) Officerare och underofficerare, vilka inom regementes (kårs) reserv vunnit sin första officers- respektive underofficersanställning.

Ifrågavarande officerare och underofficerare skola vara tjänstgöringsskyldiga i krig, och då värnpliktiga eljest inkallas till rikets försvar, ävensom vid sådan övning, som till utrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden intill utgången av det kalenderår, då de uppnå 42 års ålder: vid infanteriet, träng- och intendenturtrupperna i 35 dagar samt vid övriga truppdrag i 45 dagar.

Ifrågavarande personal skall vid sin första utnämning erhålla ekiperingshjälp, officer med 750 kronor och underofficer med 600 kronor.

Den till ifrågavarande personal enligt gällande bestämmelse utgående pensionen skall höjas för officer till 600 kronor och för underofficer till 400 kronor.

Därest officer eller underofficer, vilken i vederbörlig ordning fullgjort honom åliggande tjänstgöringsskyldighet, avlider, innan han uppnått den för rätt till pension stadgade levnadsålder, skall till hans efterlevande anhöriga eller annan rättsinnehavare utbetalas ett mot pensionens vid tiden för dödsfallet efter 5 procent kapitaliserade värde svarande belopp.

Officer eller underofficer, vilken i vederbörlig ordning fullgjort honom åliggande tjänstgöringsskyldighet, skall efter uppnådda 42 års ålder vara berättigad att utbetomma i stället för pensionen ett mot dennas efter 5 procent kapitaliserade värde svarande belopp.

b) Officerare och underofficerare, som vid eller efter avgång från beställning på stat utan rätt till fyllnadspension på ansökan vunnit inträde i regementes (kårs) reserv.

Ifrågavarande officerare och underofficerare skola vara tjänstgöringsskyldiga i samma omfattning som ovan under a) omförmälda officerare och underofficerare.

Den till ifrågavarande personal enligt gällande bestämmelser utgående pensionen skall höjas för officer till 600 kronor och för underofficer till 400 kronor.

c) Underbefäl i reserven.

Ifrågavarande personal må kvarstå i reserven intill utgången av det kalenderår, varunder vederbörande uppnår 34 års ålder, och skall vara tjänstgöringsskyldig i krig, samt då värnpliktiga eljest inkallas till rikets försvar, ävensom vid sådan övning, som till uttrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld.

d) Fältläkarkårens och fältveterinärkårens reservpersonal.

Fältläkarstipendiat- och fältveterinärstipendiatbeställningar i reserven skola indragas.

Vad ovan under a) och b) föreslagits i fråga om tjänstgöringsskyldighet, avlönings- och pensionsförmåner samt ekiperingshjälp för officerare skall i tillämpliga delar gälla även beträffande läkare och veterinärer, dock att den ordinarie tjänstgöringsskyldigheten i fred, oavsett vid vilket truppslag tjänstgöringen fullgöres, skall vara 45 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden.

J. Övergången till den nya härordningen.

De ovan föreslagna ändringarna i nu gällande härordning skola träda i kraft under budgetåret den 1 juli 1926—den 30 juni 1927 å de tider Kungl. Maj:ts bestämmer.

2) att riksdagen beträffande sjöförsvaret ville fatta följande beslut:

Sjöförsvaret.

I. Flottan.

Sjökrigsmaterielen:

att beträffande benämningar av fartygsslag, livslängder för fartyg, linjeindelning samt för ersättningsbyggnad närmast ifrågakommande fartygstyper Kungl. Maj:ts förslag följes,

att sjöstyrkorna skola hava den storlek och indelning, som framgår av nedanstående, nämligen:

kustflottan: 6 pansarskepp, 5 kryssare, 8 jagare, 12 torpedbåtar, 7 undervattensbåtar, 3 depåfartyg och 16 vedettbåtar,

lokalstyrkorna: 3 pansarskepp, 2 jagare, 15 torpedbåtar, 2 motortorpedbåtar, 10 undervattensbåtar, 5 depåfartyg och 6 vedettbåtar, samt

materialreserven: 2 pansarskepp samt 10 trängfartyg och övriga fartyg;

att under budgetåren den 1 juli 1924—den 30 juni 1929 skola byggas ytterligare 2 jagare och 1 torpedundervattensbåt av i huvudsak samma typer som de år 1924 redan beslutade.

Fredsorganisationen:

att beträffande marinens centrala myndigheter, personalchefer och inspektörer samt sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan och sjökartverket Kungl. Maj:ts förslag följes,

att beträffande sjöstyrkornas rustningsplan, personalbehov och övningskostnader samt flottans stationer och varv, örlogsdepåer jämte skeppsgosseinstitutionen följes ovan anförda principer i anslutning till försvarspropositionen till 1924 års riksdag,

att flygvapnets utbildningskurser (i vad angår marinens personal), särskild utbildning av officerare m. m., personal från flottan till kustfästningarna samt flottans musikpersonal anordnas och organiseras enligt Kungl. Maj:ts förslag,

att flottans personalstater, efter frånräknande av å försvarsdepartementet eller flygvapnets stater uppförda befattningar beräknas till:

officerskåren: 5 flaggmän, 8 kommandörer, 18 kommandörkapten av 1:a graden, 21 kommandörkapten av 2:a graden, 118 kapten samt 155 löjtnanter och fänrikar,

underofficerskåren: 30 förrådsförvaltare, 160 underofficerare av 1:a och 385 av 2:a graden,

sjömanskåren: 350 flaggkorpraler, 1,165 korpraler, därav 200 högbåtsmän, och 1,810 meniga, samt

skeppsgossekåren: 500 skeppsgossar,

att beträffande mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren samt ecklesiastikstaten Kungl. Maj:ts förslag följes.

Reservpersonal:

att beträffande personal å reservstat samt personal i flottans reserv Kungl. Maj:ts förslag ävenså följes.

De värnpliktiga och deras redovisning:

att utbildningstiden för de värnpliktiga vid flottan bestämmes till en tid av 350 dagar,

att beträffande inskrivning och redovisning Kungl. Maj:ts förslag följes, samt

att beträffande de värnpliktigas avlöning tillämpas enahanda princip som ovan anförts under lantförsvaret.

II. Kustartilleriet.

Allmän organisation:

att rikets kustfästningar skola utgöras av Vaxholms fästning, Karlskrona fästning, Älvsborgs fästning, Hemsö fästning, Hörningsholms och Luleå kustpositioner, och

att Älvsborgs kustartillerikår bibehålles.

De värnpliktiga:

att utbildningstiden för de värnpliktiga vid kustartilleriet skall beträffande studenter, underbefäl och fackmän utgöra 350 dagar, för övriga till linjetjänst uttagna 240 samt för ersättningsreservens värnpliktiga 180 dagar.

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 3 saml. 65 häft. (Nr 245—246.) 4

Fredsorganisationen:

att beträffande chefen för kustartilleriet jämte stab, kommandantskapen i kustfästningarna, skjutskola och mineringsskolor, truppförbanden och övriga personalbehov följes ovan anförda principer i anslutning till försvarspropositionen till 1924 års riksdag,

att kustartilleriets stat skall utgöras av:

officerskåren: 1 generalsperson, 2 överstar, 4 överstelöjtnanter, 8 majorer,

38 kaptener, 67 löjtnanter och fänrikar,

underofficerskåren: 7 förrådsförvaltare, 39 underofficerare av 1:a och 90 av 2:a graden,

manskap: 80 flaggkorpraler, 306 korpraler och 580 meniga,

musikpersonal: 2 musikstyckjunkare samt

2 regementspastorer.

Reservpersonal:

att beträffande reservpersonal Kungl. Maj:ts förslag följes.

III. Sjöförsvarets engångskostnader.

att slutligen beträffande vissa engångskostnader riksdagen måtte anvisa ett belopp av 12,538,000 kronor för materielanskaffning, vilken summa fördelas på 10 år med avrundat 1,254,000 kronor årligen.

IV. Övergången till den nya marinorganisationen.

Föreslagna ändringar i nu gällande marinorganisation skola träda i kraft under budgetåret den 1 juli 1926—den 30 juni 1927 å de tider Kungl. Maj:t bestämmer.

Flygvapnet.

3) att riksdagen beträffande flygvapnet ville antaga Kungl. Maj:ts förslag.

Stockholm den 20 mars 1925.

Sam. Clason.

Bil. 1.

Sammandrag öfver anslagen till departementet och lantförsvaret.

I. Departementet.

	Kronor.	Summa kronor.
Departementschefen.....	24,000	
Departementet, förslagsanslag.....	304,900	328,900
Säger för departementet		328,900

II. Lantförsvaret. Normala utgifter.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

Arméförvaltningen, förslagsanslag.....	524,400	
Avlöning till personal vid staber och truppförband, förslagsanslag.....	30,610,000	
Inkvarteringsordnande i Stockholm, reservationsanslag	21,450	
Rekryteringskostnader, reservationsanslag.....	400,000	
Arméns reservstater, förslagsanslag.....	1,877,000	
Arméns personal över stat, förslagsanslag.....	920,000	
Egnahemspremier åt underbefäl, förslagsanslag.....	200,000	
Rese- och traktamentspenningar, ».....	400,000	
Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsnämndernas ordförande, förslagsanslag.....	100,000	
Flyttningsersättning, förslagsanslag.....	180,000	
Resestipendier, reservationsanslag.....	29,500	35,262,350

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

Penningbidrag, förslagsanslag.....	2,435,000	
Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, förslagsanslag	40,000	
Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., förslagsanslag.....	791,000	3,266,000

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, reservationsanslag	1,073,000	
Studiestipendier, reservationsanslag.....	61,000	
Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, reservationsanslag.....	26,000	
Frivilliga skytteväsendets befrämjande, reservationsanslag	750,000	
Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., reservationsanslag.....	460,000	
Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, reservationsanslag.....	270,000	
Tryckningskostnader, förslagsanslag.....	250,000	
Vissa arbeten å mobiliseringsverket, reservationsanslag..	35,000	2,925,000

*D. Förplägnad, intendenturmateriel, reparationer,
övningar m. m.*

Mathållning, förslagsanslag	8,156,000	
Munderingsutrustning, reservationsanslag	5,895,000	
Kasernutredning, intendenturfordon, reservationsanslag . .	1,710,000	
Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppför- banden, reservationsanslag	3,310,000	
Remontering, reservationsanslag	772,000	
Furagering, förslagsanslag	3,868,000	
Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, reser- vationsanslag	225,000	
Truppförbandens övningar, reservationsanslag	1,850,000	
Fält- och fälttjänstövningar, reservationsanslag	957,000	26,743,000

E. Sjukvård m. m.

Sjuk- och veterinärvård, reservationsanslag		782,800

F. Vapen och ammunition.

Vapen och ammunition m. m. reservationsanslag	5,960,000	
Underhåll av och försök med stridsvagnmateriel, reser- vationsanslag	60,000	6,020,000

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

Byggnader, övningsfält och skjutbanor, reservationsanslag	3,360,000	
Ingenjörmateriel, reservationsanslag	176,800	
Övningar och materiel för järnvägstrupper, reservations- anslag	20,000	3,556,800

H. Diverse.

Extra utgifter, reservationsanslag	590,000	
Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, reser- vationsanslag	70,000	
Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, förslags- anslag	90,000	750,000
	Säger för normala utgifter	79,305,950
Extra ordinarie utgifter		2,000,000
	Säger för lantförsvaret	81,305,950